

Hen sorat Pablo hen anchichay eRoma

Ah Pablo way aposel Jesu Cristu hen nangensorat hen yatoy sorat hen kawad-ana ad Corinto hen tawén way 57 ménat. Yag hen nangensoratana, ta ah mangemparawagana no heno paatchi hen anchi ammayay chamag way hen féghaat hen mimfilangan Apudyus hen tatagu ah maid fasorna an hiya. Yag hen mifilangan ah maid fasorat gapon afurot ya faén gapon manorachan hen orchin. Wat ah Jesu Cristu yanggay hen manchinlan ta miyachar hen Espiritun Apudyus an chitaaw way yachin laprapon hen mangammaantaaw hen ammayén Apudyus. Yag enlawag agé Pablo way an inwalin Apudyus hen anchichay Judio ah katorongan hen faén Judio, ngém agamichéna chicha chillu ah tapen chi ag-agaw.

¹ Haén ah Pablo way chan sérfi an Jesu Cristu, yag chinutokaná way man-aposel ya piniyarà way i manginwarawag hen anchi ammayay chamag way narpon Apudyus ² way empopostana chillu ad namenghan te yachi hen ensorat hen anchichay profetana. ³ Yag hen hiyachiy chamag, wat maid kasen no faén hen mepanggép hen anchi anà Apudyus way Apotaaw way Jesu Cristu. Yag no mepanggép hen kenatataguna, niyanà way ganà Arey David. ⁴ Yag mepanggép agé hen kena-apudyusna, wat nepàila way hiya hen anchi mannakafael way anà Apudyus hen anchi nanuchiyana hen natéyana.

⁵ Yag gapon Jesu Cristu, senég-anganà an Apudyus yag chinutokanà ah man-aposelna way i manginwarawag mepanggép an hiya hen katagutagu hen antoy lota ah omafurotancha.

⁶ Wat yachi hen netapyanyu agé, chàyu way cha omafurot ahnad Roma te penelen Apudyus chàyu agé way omafurot an Jesus ah mantataguna.

⁷ Wat antoyan hen sorat-o an chàyu amin ahnad Roma way laylaychén Apudyus ya penelena ah mantataguna.

Wat ta totollongan chitaaw amin an Amataaw way Apudyus yah Apotaaw way Jesu Cristu, ya ta papannohoncha agé hen hamhamàtaaw amin.

Hen nanyamanan Pablo an Apudyus

1 Cor. 1:4-9; Efes. 1:15-23; Fili. 1:3-11; Col. 1:3-14

⁸ Wat ta an-owat an etoroy, manyamanà unna an Apudyus gapon Jesu Cristu te hen iyamano, hen nanhemamagan hen afurotyu hen karotarota. ⁹ Yag inni-ilan Apudyus way tot-owachi way hiya chillu hen anchi chà mansérfiyan ah péppég chi kafaelà way mangintudtuchu hen anchi ammayay chamag mepanggép hen anàna. Wat no manluwaruwaén ¹⁰ chà etape chàyu. Ya hen ihay chà agé chawatén an Apudyus no mafalin, wat ta eparufusà koma way umale ahna way i mangilan chàyu. ¹¹ Te an-og laychén paat way mangila an chàyuhna, ta wachay iyà itudtuchu an chàyu way narpon Espiritun Apudyus ah pomegsaan hen afurotyu. ¹² Ya faén agé yanggay afurotyu hen mepas-ém gapon haén, te uray

agé haénat sém-ém hen hamhamào no ilà hen afurotyu.

¹³ Sosnod, ma-awatanyu koma way kankanayén way ekat-owén umaliyà ahna way mangilan chàyu, ngém anà ammag cha mahalihaliwa. Te hen laychê paatat ta iyà tudtuchuwan hen tapena ahnad Roma agé ah omafurotancha way kaman hen chà manudtuchuwan hen anchichay faén Judio hen tapen hen fabrèy. ¹⁴ Te yachi chillu hen impiyar Apudyus an haén, yag songfatà an hiya no achi ammaan. Wat yachi hen iyà manudtuchuwan hen katagutagu hen antoy lota way na-achar man ono cha-an, ya umat agé hen anchichay machayaw ya hen anchichay achi. ¹⁵ Wat hiyachi hen an-og laychén paat way i mangintudtuchu hen anchi ammayay chamag an chàyu ahnad Roma agé.

*Hen kafaelan hen anchi ammayay chamag
1 Cor. 1:18, 24*

¹⁶ Anà ammag sigurachu mepanggép hen anchi ammayay chamag, te yachi hen mangimfaga hen kafaelan Apudyus way manarà hen uray heno way tatagu non anat an omafurot way manepod an chàni way Judio ya anat agé hen anchichay faén Judio. ¹⁷ Te hen anchi ammayay chamag, yachi hen mangimfaga hen ekaman Apudyus way mangimfilang hen tatagu ah ammay an hiya. Ya maid kasen mangimfilangana hen tatagu ah ammay no achi yanggay gapo hen afurotcha. Te yachi chillu hen imfagan hen anchi nesosorat way alena ad namenghan way ekatnéén, “Hen anchi tagu

way mifilang ah ammay gapon afurotna, hiyachi hen mètagu an Apudyus ah ing-inggana.”

Hen kenaraweng hen tatagu

Apos. 14:17; 17:24-31

¹⁸ LooH nifafagga hen anchi pararo way aningarngar Apudyus hen anchichay menangfasor way tatagu way ammag achi omafurot ya cha mangamma-amma hen laweng. Yag hen anchi laweng way chacha ammaan, yachi agé hen mangempapawa hen mangafurotancha hen katot-owaan. ¹⁹ Wat sigurachu way machusacha te narawag met an chicha hen anchichay ma-ammuwan mepanggép an Apudyus te lenawarawagan Apudyus. ²⁰ Te ilanyu ngén, uray achi maila ah Apudyus, melarasin chillu hen kena-apudyusna ya hen anchi mannakafalinna way maid péppégna. Te nanepod hen nangammaana hen antoy lota, narawag mepanggép an hiya, te hen anchichay enammaana hen kail-an mepanggép an hiya. Wat hiyachi hen ammag maid poros laslason hen tatagu ah achicha mangafurotan an hiya. ²¹ Ngém uray ta innilan hen tatagu mepanggép an Apudyus, ancha chillug an achi chayawén hiya, ya ancha agég achi manyaman an hiya. Wat ammag sommafali hen hamhamàcha ah maid gutokna, yag ammag hommelaHelang hen hamhamàcha ingganah maid poros ma-awatancha mepanggép an hiya. ²² Hen ekatchaat naraengcha, ngém anchaat agé peet an nawéngwéng. ²³ Te chicha, anchag entagay way manayaw hen tot-oway Apudyus way natattagu ah ing-inggana, yag

chachaat agé chayawén hen anchichay ammag enammaan hen limacha ah man-apudyuscha ano way tenaggutaggu hen tapena ancha kenaskassole hen tapena ya enan-annimar ya finab-arakkan.

²⁴ Wat gapon hiyachi, ammag winayaan Apudyus chicha way mangamma hen uray heno way laweng way laychéncha, wat ammag maid achi wacha ah aggarémha ah chacha ammaan ah mangusarancha hen acharcha. ²⁵ Yag hen laprapon nadchi, te anchag achi afuroton hen anchi innilacha way tot-owa mepanggép an Apudyus, yag anchaat agég emparég way mangafurot hen kété. Te anchag cha chayawén ya patigén hen anchichay an lawag enammaan Apudyus yag faénat agé ah Apudyus paat way nangamma an cha nadchi way hiya yanggay koma hen machachayaw ah ing-ingana. Amen.

²⁶ Wat gapo ta yachi hen chacha ekaman, ammag winayaan Apudyus chicha way cha mangamma-amma hen anchi ammag aggarémha ya afiín way narpo hen laylaychén hen achar. Wat uray hen anchichay tapenay finufaeyén chachan henhennòyong way mangamma hen anchi aggarémha way achi koma mafalin way mammaan. ²⁷ Yag umat agé hen tapen anchichay lenarae, te ammag faénat agé hen fufae hen ahawéncha te hen pachongchaat agé way larae hen laylaychéncha. Wat ammag aggarémha ya afiín way térén hen chachan hòhòyongan. Wat awahcha hen kachusaancha gapon anchi sabsafali way chacha ammaan.

²⁸ Wat yachi, gapo ta anchag achi patigén

ah Apudyus, yachi agé hen nanginyanggayana an chicha, ta man-awacha hen anchi nenèfat way hamhamàcha ya hen anchi aggaukos way a-ammacha. ²⁹ Wat ammag maid achicha ammaan ah laweng te anchag man-ameam ya achicha laychén hen ifacha. Ya ancha agég ma-apés ya pomatéy. Ya anchag chan sososongel way nan-asilibcha ya pèlorokopcha ya komakappotcha. ³⁰ Yag ancha agég cha ustan hen tapena ya anchag achi laychén ah Apudyus. Ya ancha agég pap-aliw-an hen anchichay aggarayos way tatagu. Ya chachan pahih-iya ya mampaspasekat, yag chachaat agé chillu anapén hen kaskasen way laweng ah ammaanacha. Ya ancha agég achi mangiggéén hen chinàcha-archa ³¹ ya ammag maid hamhamàchah ammay, ya ancha agég achi matalek ya maid amin layadcha hen uray ahim-fafaryancha, ya maid agé innilacha way manég-ang ah uray heno. ³² Hen chichachiy tatagu, tàén no innilacha way chuchusséén Apudyus ah ing-gana hen anchichay mangamma hen kaman an cha nadchi, ancha chillug cha ilurud way mangamma. Yag chachaat agé ammayén hen anchichay tapena way cha mangamma hen kaman hichi.

2

Maid manginlisi hen chusan Apudyus

Mat. 7:1-5

¹ Heay tagu way cha mangarkoro hen kenaraweng hen tapena, achim angkay ekatén ilisiyam hen kachusaam an Apudyus, tàén henoay tagu. Te no aryém hen karaweng hen tapena way

yachiyat agé chillu hen cham ammaan, wat cham angkay ammaan hen kachusaam an Apudyus. ² Yag innilataaw met agé way nenènong hen eka-man Apudyus hen manguwisana hen heno way mangamma ah laweng. ³ Wat hea way ammag cha mangarkoro hen kenaraweng hen tapena yag pachongat agé peet hen cham ammaan, ay ammoh ekatnowén ilisiyam hen kachusaam an Apudyus. ⁴ Ono magat lawa anno yanggay ammag manchinlan hen kenaség-angna ya hen kenanohna way ekatnowén ancha-ag pasinsiyéen. Ay ammoh yaha hen manchinlam. Ay ammoh achim ma-awatan way hen pontos hen anoh Apudyusat ah ma-à-aroan ah mangentagayan koma hen anchi laweng way cha amma-ammaan. ⁵ Ngém anag térén way achin fafawi. Wat anno angkay an cha héphépén hen kachusaam an Apudyus ah pegwana hen umchahan hen anchi nenènong paat way manguwisana hen aminay tatagu hen antoy lota. ⁶ Te maid chuwachuwana way ah Apudyus, idchatna hen aminay tatagu hen assong hen enammaancha. ⁷ Wat hen anchichay tatagu way mangempapate way mangamma hen ammay way anchag agawaan hen mangammayan Apudyus an chicha ya hen mèawaancha hen mananayun way ataguwan, wat chicha hen mangidchatan Apudyus hen mètaguwancha an hiya ah inggana. ⁸ Waman hen anchichay tatagu way anchag laylaychén yanggay hen laychéncha way anchag achi iyafiin hen tot-owa te ancha cha ammaan hen heno way laweng way laychéncha, wat chicha hen ammag mangempohoran Apudyus

hen aningarngarna hen manusaana an chicha. ⁹ Wat hiyachi hen mapaligatan ya mapàpàgangan hen egachay tatagu way mangamma hen laweng way hen Judio unna ya anat agé hen anchichay faén Judio. ¹⁰ Ngém hen aminay tatagu way cha mangamma hen ammayén Apudyus, pachayawén Apudyus chicha ya pangatowéna chicha ya papanohona agé hen hamhamàcha way milugi hen Judio unna ya anat agé hen faén Judio. ¹¹ Yachi hen ekaman Apudyus te hiya, ammag papchong hen ekamanna way manguwis hen amin way maid wahwahigéna.

¹² Hen anchichay faén Judio way maid anchi orchin Apudyus an chicha way ensorat Moses, uwisen chillu Apudyus chicha gapon fasorcha, ngém faén hen anchi orchin hen mimfisarana hen manguwisana an chicha, te maid innilacha an cha nadchi. Waman amin hen anchichay Judio way nangila hen anchi orchin, yachiyat agé hen mimfisan Apudyus hen manusaana an chicha gapon nanlabsengancha. ¹³ Te achi ammag ammayén Apudyus hen tatagu gapon chana mangngaran hen anchi orchin, te hen ifilangna ah ammayat hen anchi manorad paat hen anchi orchin. ¹⁴ Maid innilan hen anchichay faén Judio hen anchi orchin Moses, ngém mag-ay ta ammancha chillu hen anchi usto way intudtuchun hen anchi orchin, yachi hen mail-ana way elasincha chillu hen usto ah hamhamàcha, wat yachi hen miyalig ah orchin way chacha agé soroton. ¹⁵ Wat hen hiyachiy chacha mangammaan hen usto, yachi hen mangempàila way nimura

peet ah hamhamàcha hen anchi usto way in-tudtuchun hen anchi orchin. Ya hen manlènaan hen hamhamàcha, yachi hen manguwis an chicha no laweng ono ammay hen enammaanचा. ¹⁶ Wat yachi hen ekaman Apudyus ah mauwisan hen katagutagu, te no umchah hen anchi ag-agawna, uwisen Jesu Cristu hen aminay netataro way hehemà hen katagutagu way yachi chillu hen empaka-ammun hen anchi ammayay chamag way chà iwarawag.

Achi ilisiyan hen anchichay Judio hen chusan Apudyus gapon kenaJudiocha

Gal. 2:15-21; 3:1-14; 5:1-12

¹⁷ Chàyu way kacharaà way mangaliyén Judio paat way tatagun Apudyus, magat chayü manchinlan hen nanangchényu hen anchi orchin Moses ah ketapyanyu an Apudyus ya magat chayü agé epasekat hen nangammuwanyu paat hen tot-oway Apudyus. ¹⁸ Yag innilayu agé hen laychén Apudyus way ammaanyu koma te wachan anchi orchinna way cha manudtuchu an chàyu ah mangelasinanyu hen ammayéna. ¹⁹ Yag gapon hiyachi, magat sigurachu hen hamhamàyu way chàyu paat hen nangenlébféng way manudtuchu hen anchichay kaman nabfurag way maid innilacha mepanggép an Apudyus yag kaman-ayu ano agé paat helaw way manelaw hen anchichay helang hen hamhamàna. ²⁰ Ya magat ekatyuwén chàyu paat hen wachan karébféngana way mangamhew ya manugun hen anchichay maid innilana way ammag kaman utteng, te wacha an chàyu paat

hen anchi orchin wat maid achiyu innila ah tot-oway ma-afurot. ²¹ Wat an-ayug naraeng way manudtuchu hen tapena, ngém pakay achiyu etape hen acharyu way manudtuchu nò. Te hen chayu mangintudtuchuwan way achita koma cha mangakaw, pakay cha-ayuwat agé mangakaw nò. ²² Ya hen anchi chayu agé mangintudtuchuwan way achita cha chumagchagas, ay maid tot-oway chagchagasyu. Yag ekatyu agéén aggaukos an chàyü hen machayawan hen faén ustoy Apudyus, ngém pakay an-ayug natorod nò way hénggép hen sesemfa-ancha way i mangakaw hen michaton an chicha. ²³ Yag chayu agé epasekat hen anchi orchin Apudyus way wacha an chàyü, ngém chayü met agé chillu ammaan hen ka-ahoyan Apudyus hen chayü manlabsengan hen anchi orchinna. ²⁴ Tot-owa hen anchi nesosorat way alen Apudyus ad namenghan way ekatnéén, “Gapon chayü ekamkaman way Judiowat ammag yachiyat agén cha mangsotan hen anchichay faén Judio an Apudyus.”

²⁵ Hamham-éntaaw ngén, chàyü way Judio, te no chayü tot-owa tongparén hen anchi orchin Apudyus way ensorat Moses, wat wacha tot-owa hen sérfin hen anchi namarkaan hen acharyu way yachi hen markayu ah nangentataguwan Apudyus an chàyü. Ngém no anyu agég cha labse-labsengén hen anchi orchinanchi, an angkay ammag maid sérfin hen anchi namarkaanyu. ²⁶ Yag umat agé hen anchichay faén Judio way cha-an namarkaan hen acharcha, te no ammaanacha chillu hen anchi usto way intudtuchun hen anchi orchin, wat ifilang Apudyus chicha ah ka-

man namarkaan. ²⁷ Wat yachi, hen anchichay faén Judio way cha-an mamarkaan hen acharcha ngém chacha chillu ammaan hen anchi intudtuchun hen orchin, chicha hen mangempàila way machusa-ayu way Judio. Te chàyu way tapena, tàén namarkaan paat hen acharyu ya wacha agé hen anchi nesosorat way orchin an chàyu, anyu chillug achi tongparénchi. ²⁸ Te ilanyu ngén, faén angkay tot-oway Judio ah matan Apudyus hen anchi an yanggay an niyanà paat way Judio ono namarkaan paat hen acharna. ²⁹ Te hen tot-oway Judio ah matan Apudyusat hen anchi nafalewan hen katataguna way faén yanggay hen acharna hen namarkaan, te kaman namarkaan hen hamhamàna. Yag hen ka-ammaan nadchiyat gapon nan-ancharan hen Espiritun Apudyus an hiya yag faén gapon nan-ancharan hen anchi orchin. Yag hen hiyachiy tagu, uray achi chayawén hen tatagu hiya, chayawén chillu Apudyus.

3

¹ Magat wachay mangaliyén, “Wat no yaha, nokay peet lawa hen sérfin hen kenaJudioni nò, yag nokay agé hen sérfin hen namarkaanni agé.” ² Ngém achiyu ekat hena, te ah katot-owana, chuar chillu hen sérfin hen kenaJudion hen Judio, te hen iha, chicha paat hen nangemporangan Apudyus hen alena. ³ Ngém wachacha hen tapena way anchag achi tomongpar hen hiyachiy enalena. Wat ay ammoh gapo ta anchag an achi matalek hen tapena yag ekattaaw agéén achi matalek ah Apudyus. ⁴ Achi mafalinha, te ah Apudyus, uray

ta anchag nangéttém hen egachay tatagu hen antoy lota, achi chillu mafalin mankétkétém ah Apudyus. Te hen anchi nesosorat way alena, ekatnéén,

“Heay Apudyus, mamàila way tot-owa ya nenènonong hen aminay ifagam. Wat uray heno hen ekaman hen tatagu way manginyanap ah nèfatam, maid chillu machahan, te maid poros mèmèfatam.”

⁵ Magat wachay tatagu ah mamfilosopya way mangaliyén, “Ammay kayyà hen fumasoran hen tatagu te hen kenarawengcha, yachi hen mangemparawag hen kena-ammay Apudyus.” Yag awniyat ekatna agéén, “Laweng no chuséén Apudyus hen anchi fummasor te hen anchi fasorna met agé hen cha mangemparawag hen kena-ammay Apudyus.” ⁶ Ngém ammag achi éméyha way hamhamà te no faén nalimpiyu ah Apudyus, nokayat agé hen ekamana way manguwis hen aminay tatagu nò.

⁷ Awniyat wachan ammag sosomngel chillu way mangaliyén, “Oo a, ngém no mankéttémà yag yachi hen meparawagan hen kenanongnong Apudyus ya hen kenamaid hen kétém an hiya, ay achi kaskasen hen kachayawana gapon mankéttémà, wat achiyà koma chuséén, a.” ⁸ Wat hen fanag hen hiyachiy hamhama-at, uray kagé antaaw ammag cha fumasofasor, te ammay peet chillu hen halenonotna. Ngém ammag maid gutok nadchiy hamhamà te an omenparaweng. Ngém wachachaat ano agé hen cha mangsot an haén way mangaliyén yaha ano hen chà itudtuchu. Wat chichachiy tatagu, awahcha hen machusaancha.

Maid tagu ah iggay fumasor
1 Juan 1:8-10

⁹ Magat wacha chilluy mangaliyén un-unnina chànì way Judio no chàyù way faén Judio. Ngém faén angkaychi te looh-o imfaga way hen egachay tatagu way uray hen Judio ya umat agé hen anchichay faén Judio wat menangfasortaaw amin.

¹⁰ Te yachi hen imfagan hen anchi nesosorat way alen Apudyus way ekatnéén,

“Maid poros tagu ah ammay. ¹¹ Yag an agég maid iha ah mangawat hen ammayén Apudyus, te maid amin iha ah manlayad way manganap hen laychéna. ¹² Yag nanchùgancha amin ah Apudyus, wat anchag enomfat amin. Yag ammag maid poros iha ah mangamma hen usto. ¹³ Ammag aggaukos hen alecha ya hen tapàcha way kaman yanggay hen natotòafan way lufù. Ya ancha agég naraeng way mankétém ah marokopan hen ahentagucha. Ya hen chacha mangsotan hen pachongchay tagu, wat kaman paat agé hen fangat hen farakkan. ¹⁴ Ya an agég kae-ensorto hen alecha way anchag nangedchot. ¹⁵ Ya ancha agég alesto way mamaligat hen tapena ya uray hen pomatény. ¹⁶ Yag uray heno way ayanchéén ginurucha hen tatagu ya wacha hen chachaeléncha. ¹⁷ Ammag maid paat hamhamàcha way mangempatempoyug hen tatagu. ¹⁸ Yag ammag maid paat innilacha way émégyat an Apudyus.”

Yachi hen nesosorat.

¹⁹ Ya innilataaw agé way amin hen anchi nesosorat way orchin Apudyusat para hen anchichay mamangchén hen anchi orchinna. Wat gapon cha nadchiy orchin, netotoppò hen manlasonan hen uray heno way tagu hen antoy lota ah achina kachusaan an Apudyus te maid poros ihah iggay fummasor. ²⁰ Wat ammag maid tatagu ah mifilang ah maid fasorna an Apudyus gapon chana manongparan hen anchi orchin, te maid chillu tatagu ah makatongpar amin hen anchi orchin. Te hen pontos chillu hen anchi orchin wat anna an epàila hen tatagu no heno hen ekat Apudyusén fador.

Hen mangimfilangan Apudyus hen tatagu ah maid fasorna an hiya

Gal. 3:1-14; Efes. 2:1-10

²¹ Ngém ammay ad uwan te empàilan Apudyus hen ekamanna way mangimfilang hen tatagu ah maid fasfasorna an hiya. Yag hen hiyachiy enkamanna, iggay agé mantaptape hen anchi manorotan hen orchin way ensorat Moses. Manowat te imfafaggan hen anchi orchin ya umat agé hen anchichay profeta mepanggép hen anchi ekaman Apudyus. ²² Te hen mangimfilangana hen tatagu ah maid fasfasorna an hiya, wat gapo yanggay hen afurotcha an Jesu Cristu yag anggay. Yag maid agé wahwahigén Apudyus ²³ te an chillug maid tagu ah iggay fummasor, wat maid awanwani hen mangammayan Apudyus an chitaaw amin. ²⁴ Ngém tàén no hiyachi, gapo yanggay hen anchi ség-ang Apudyusat ifilangna

chillu hen tatagu ah maid fasfasorna an hiya. Yag anna agég ilibli hen ség-angna hen tatagu gapon enammaan Jesu Cristu way nanobfot an chitaaw. ²⁵ Te ah Jesu Cristu, empalen Apudyus hiya way matéy ta hen nifufuan hen charana, yachi hen mamayadna hen fador hen tatagu ta henoy omafurot an hiya, mapakawan hen fasorna. Yachi hen enkaman Apudyus ah mangempàil-ana hen kenanongnongna. Te hen anchi ar-argaw totowa, annag an ena-annohan hen fummasoran hen tatagu gapon ség-angna wat iggayna enano. ²⁶ Ngém ad uwan, ah mail-an hen kenanongnongna, masapor machusa hen fador, wat yachi hen nangempaleyana an Jesu Cristu way mamayad hen aminay fador, ta heno way omafurot an Jesus, ifilang Apudyus ah maid fasfasorna.

²⁷ Wat hiyachi hen maid mafalin mam-pasekatantaaw. Te ay ammoh mifilangtaaw ah maid fasorna an Apudyus gapon nanongparantaaw hen orchin. Achi, te faén chillu gapo hen ammayay a-amma hen mangakseptaran Apudyus an chitaaw te gapo yanggay hen omafurotantaaw an Jesu Cristu. ²⁸ Wat yachi, maila way hen mangimfilangan Apudyus hen tatagu ah maid fasorna an hiya, wat gapo yanggay hen chana omafurotan an Jesu Cristu way maid etor-ayna hen manongparana hen anchi orchin. ²⁹ Te ah Apudyus, faén yanggay chàni way Judio hen haham-éna te haham-éna agé hen anchichay faén Judio te enahapna hen aminay katagutagu. ³⁰ Te an ihà-an ah Apudyus, wat pachongna hen ekamanna hen Judio ya hen faén Judio. Te hen

mangammaana hen Judio ah maid fasorcha an hiya, wat gapo hen omafurotancha an Jesu Cristu. Ya umat agé hen anchichay faén Judio, te egad agé hen omafurotancha an Jesu Cristu. ³¹ Magat wachay mangaliyén, “Wat no yaha, ammag maid sérфина hen anchi orchin.” Ngém wacha angkay, te gapo hen chataaw omafurotan an Jesu Cristu, wat yachi hen chataaw manot-owaan hen anchi orchin.

4

Hen nepaniyan Abraham

Gal. 3:16-29; 4:21-31

¹ Ammay ménat no ilantaaw ah Abraham way hiya paat hen nangingganà hen Judio. ² Te inilataaw met way faén gapo hen kena-ammay Abraham hen nangimfilangan Apudyus an hiya ah ammayay tagu. Te non an umat yag maid tot-owa fummasorana, mafalin ménat ichayaw-nachi. Ngém gapo ta wachan fasorna, maid mafalin epachayawna an Apudyus ah uray heno way enammaana way ammay. ³ Te hen anchi nesosorat way alen Apudyus, ekatnéén, “Ena-abfurot Abraham way tot-owa hen anchi enalen Apudyus, wat yachi hen nangimfilangan Apudyus an hiya ah ammayay tagu.”

⁴ Non an umat yag ifilang Apudyus hen tatagu ah ammay an hiya gapon anchi ammay way enammaancha, wat kaman an narabfuwan hen yachiy tatagu. Wat faén libli hen midchat an hiya te kaman labfuna way inidnuna. ⁵ Ngém faén

kaman hichi hen ekaman Apudyus way mangimfilang an chitaaw ah ammay. Te ah Apudyus, gapo yanggay hen ség-angnaat iliblina hen mangimfilangana hen tatagu ah maid fasorna an hiya. Wat achitaaw manchinlan hen nangammaantaaw hen ammay ah mangammayan Apudyus an chitaaw, te egad chillu manchinlantaaw ah Apudyus yag an chitaawat ifilang ah ammay. ⁶ Yag uray met agéh Arey David ad namenghanat enalena hen laylayad hen anchi tagu way imfilang Apudyus ah maid fasorna way gapon afurotna yanggay way faén gapo hen enammaana way ammay. Hen anchi ensorat David, ekatnéén,

⁷ “Amchan hen laylayad hen anchi tagu way penakawan Apudyus hen anchi laweng way enammaana way annag kena-an hen fasorna. ⁸ Laylayad tot-owa te achi unongon Apudyus hen fasorna, te annag imfilang hiya ah maid fasfasorna.”

⁹ Hen anchichay laylayad way tatagu way enalen David, ay chicha hen anchichay Judio yanggay way namarkaan hen acharcha, ono entapena agé hen anchichay cha-an namarkaan. Entapena, a, te hamham-éntaaw ngén. Hen nimfilangan Apudyus an Abraham ah ammayay tagu, wat gapon chana nangafurotan yanggay way tot-owa hen enalen Apudyus. ¹⁰ Yag hen hiyachiy tempo, cha-an met mamarkaan ah Abraham, te cha-an umchah hen kamarkaan hen tatagu. ¹¹ Te hen anchi marka, an ummunudchi ah kaman sinyar way looh imfilang Apudyus ah Abraham ah ammayay tagu gapon chana nangafurotan way

tot-owa hen enalen Apudyus. Wat hiyachi hen na-awagan Abraham ah penaka-aman hen aminay tatagu way ifilang Apudyus ah ammay gapon chacha omafurotan hen imfagana, tàen cha-an mamarkaan hen acharcha. ¹² Yag hiya agé hen penaka-aman hen amin anchichay namarkaan way faén yanggay hen acharcha hen namarkaan, te chacha agé afuroton way tot-owa hen enalen Apudyus way kaman chillu hen nangafurotan Abraham hen anchi cha-anna namarkaan.

Hen anchichay mangafurot an hiya hen mangemporangan Apudyus hen empopostana

¹³ Wacha hen empostan Apudyus an Abraham ya hen anchichay ganàna way ah tapen chi agagaw, chicha hen manawid hen egachay wacha hen antoy lota. Yag hen nangempostaan Apudyus an nadchi an Abraham wat faén gapon nanongparana hen orchin, te gapon afurotna way tot-owa hen aminay inyalen Apudyus. Yag hen hiyachiy nanga-abfurotan Abraham, yachi hen nangimfilangan Apudyus an hiya ah ammay way tagu. ¹⁴ Te non an umat yag egad tongparén hen orchin yag anat awatén hen empostan Apudyus, ammag maid filang hen afurot te anggay yanggay hen amma ah mifilang. Yag hen iha, an agég achi tomoroy hen empostan Apudyus te maid met makatongpar amin hen anchi orchin. ¹⁵ Te hen anchi orchin, yachi hen mimfisan way machusa-taaw way machusa gapon nanlabsengantaaw hen yachi. Ngém non an maid anchi orchin, maid lenabsengtaaw.

¹⁶ Wat hiyachi, ma-awatantaaw way hen anchichay empostan Apudyus way idchatna, iniliblina way mangidchat hen anchichay tatagu way cha mangafurot way tot-owa hen enalena. Yag hen nanginlibliyana hen empostana, ta wachay kail-an hen ség-angna, ya ah masigurachuwan way awatén amin hen anchichay tot-oway ganà Abraham. Yag hen anchichay mifilang ah tot-oway ganàna, faén yanggay hen anchichay Judio way mamangchén hen orchin, te uray heno way omafurot an Apudyus way kaman hen ommafurotan Abraham, te ah Abraham, hiya hen penaka-amataaw amin way cha omafurot. ¹⁷ Yag yachi agé chillu hen imfagan hen anchi nesosorat hen alen Apudyus way ekatna an Abrahamén, “Mamfalinê hea ah penaka-aman hen chuaray tatagu hen nansafasafaliy lota.” Yaha hen ekat Apudyus te ah matan Apudyusat ganà Abraham hen uray heno way tagu no anat an omafurot way kaman hen ommafurotan Abraham. Ah Apudyus paat hen cha mangalehto way hiya hen makafael way managu hen natéy ya makafael way mangamma hen laychéna way uray annag ihugchay yag narmuwat way maid lugina.

¹⁸ Ah Abraham, tàén kaman paat achi mafalin way ma-ammaan, anna chillug enafurot hen imfagan Apudyus an hiya way marmu hen anàna, yag narmu tot-owa. Wat hiyaat agé hen nangingganà hen chuaray tatagu hen karotarota way hen kachuarcha, kaman hen anchichay taraw ad uchu te yachi chillu hen imfagan hen anchi nesosorat way alen Apudyus way ma-ammaan.

¹⁹ Yag uray ta narakay way térén ah Abraham, iggay chillu komapkapsot hen afurotna, uray hen nannanma-ana hen kenarakaycha way hen-ahawa an Sara. Te hen hiyachiy tempo, émméy ah hinggasot hen tawén Abraham yag maid anàna te lopat ah ahawana. ²⁰ Ngém iggay chillu mamfinfinafang hen hamhamà Abraham mepanggép hen anchi empostan Apudyus an hiya, te anat an pommegpegsa hen afurotna yag ammag nanyayaman an Apudyus hen chana manayawan an hiya, ²¹ te annag sinigurachu way mafalin maka-amma ah Apudyus hen anchi empostana. ²² Wat yachi hen nangimfilangan Apudyus an hiya ah ammayay tagu, te enafurotna way tot-owa hen anchi empostan Apudyus an hiya. ²³ Yag hen anchi niyale way ekatnéén, “Imfilang Apudyus ah Abraham ah ammayay tagu,” iggay an nesoratchi way para an Abraham yanggay, ²⁴ te nesoratchi ah para agé an chitaaw amin ad uwan. Te uray chitaawat ifilang Apudyus chitaaw ah ammay way tatagu no antaawat an omafurot an hiya way hiya hen anchi nangempauchi an Apotaaw way Jesus hen natéyana. ²⁵ Yag ah Jesu Cristuwanchi, inidchat Apudyus hiya way matéy ah fayad hen fasortaaw yag nepauchi ah mifilangantaaw ah maid fasorna an Apudyus.

5

Hen mangimfilangan Apudyus hen tatagu ah maid fasorna an hiya

Col. 1:21-23; Jai. 1:2-8; 2 Ped. 1:3-11

¹ Wat hiyachi, chitaaw way nifilang ah maid fasfasorna an Apudyus gapon afurottaaw, empatempoyug chitaaw an Apudyus gapon enammaan Apotaaw way Jesu Cristu. ² Yag gapo agé hen afurottaaw an Jesu Cristu wat chataaw melak-am hen ség-ang Apudyus way chataaw agé lènéén ad uwan. Wat antaaw ammag lomaylayad gapon anchi namnamataaw way mètape hen kachayawan Apudyus. ³ Yag antaaw agég lomaylayad gapon chataaw maligatan, te innilataaw way no anohantaaw hen ligat, wat pomegpegsa hen hamhamàtaaw ah achitaaw ma-afa-an no wachay kasen ligat. ⁴ Yag hen pomegsaan hen hamhamàtaaw, yachi hen mangafunan Apudyus an chitaaw. Yag no afunan Apudyus chitaawat yachi agé hen karmuwan hen namnamataaw way mèawa hen anchichay idchatna ah pegwana. ⁵ Yag maid agé mekoyayos hen anchi wachay chana namnaméén an Apudyus, te pararo hen layad Apudyus an chitaaw way hen mimfisarana, hen nangidchatana hen Espirituna way mỳyachar an chitaaw.

⁶ Hen kail-an hen anchi pararoy layad Apudyus an chitaaw, te uray ta ammag poros chí kafaelantaaw way manarà hen achartaaw gapon fsortaaw, natéy chillu ah Jesu Cristu ah sobfottaaw way manangfasor hen inumchahan hen anchi ustoy tempona. ⁷ Naligat ah wachay ammag manginyatéy ah kahara-an hen ihay ammayay tagu. Ngém mafalin ménat way wachay mangentaén way manginyatéy ah kahara-an hen laylaychéney ifana. ⁸ Ngém ah Apudyus, maid mepaniyan hen anchi layadna way empàilana an

chitaaw, te uray ta antaaw ammag larawweng way tatagu gapon fasortaaw, inidchatna chillu ah Jesu Cristu way matéy ah sobfottaaw. ⁹ Wat hiyachi, no iflang Apudyus chitaaw ah maid fasfasorna an hiya gapon natéyan Jesu Cristu hen nifufuan hen charana, ay faén agé sigurachu way gapon Jesu Cristu wat mahara-antaaw hen kachusaan hen katagutagu ah pegwana. ¹⁰ Te hamham-éntaaw ngén. Hen anchi pés-éyna, kafusor chitaaw tot-owa an Apudyus gapon fasortaaw. Ngém uray ta yachi, finangad Apudyus chitaaw chillu ah man-ifana gapon natéyan hen anchi anàna way Jesu Cristu. Wat gapo ta nifangadtaaw an Apudyus ad uwan, ay achi kaskasen way sigurachu hen kahara-antaaw gapon kasen nataguwan hen anàna. ¹¹ Yag faén agé anggay yanggaychi te antaaw tot-owa ammag mamaryad way manyayaman an Apudyus gapon enamaan Apotaaw way Jesu Cristu way hiya hen nangamma hen namangchan Apudyus an chitaaw.

Hen niyaligan Jesu Cristu an Adam

1 Cor. 15:21-28

¹² Hen laprapona, an ihà-anay tagu hen fummasor way hiya hen anchi péspés-éy chi tatagu way ah Adam. Yag hen halenonot hen anchi fasornaat hen natéyana. Yag hiyachi hen na-ahapan hen aminay katagutagu hen antoy lota way matéy te maid ihà-an ah cha-an fummasor. ¹³ Yag uray hen cha-an nangidchatan Apudyus hen orchinna an Mosesat ancha chillug fummafasor hen tatagu, ngém maid mangaliyén fasorchachi te maid tot-owa orchin ah mimfisan way wacha hen chacha labsengén.

¹⁴ Ngém chacha chillu matéy hen aminay tatagu nanepod an Adam inggan an Moses te tenawidcha hen katéyan way uray ta iggay mepachong hen fadorcha hen fador Adam.

Yag ah Adam, wachan anchi neparég an hiya way kapadpachongna way hiyah Jesu Cristu. Te chicha way chuwa, wacha hen enammaan cha way na-ahapan hen aminay tatagu. ¹⁵ Ngém safali chillu hen halenonot hen anchi enammaan cha way chuwa, te achi mepachong hen fummasoran hen anchi iha ya hen anchi manga-anan hen fador hen anchi iha. Te ilanyu ngén, hen halenonot hen fummasoran Adam way an ihà-anay tagu, wat annag enammaan hen matéyan hen egachay katagutagu. Ngém kaskasen hen kapegsan hen ség-ang Apudyus te hen halenonot hen enammaan Jesu Cristu wat annag enammaan hen maka-anan hen fador hen aminay tatagu gapon ség-angna way yachi hen torong Apudyus way iliblina hen tatagu. ¹⁶ Yag maila agé way nansafali tot-owa hen halenonot hen fummasoran Adam no hen anchi libli way entorong Apudyus. Te hen inidchat hen anchi ihà-anay fummasor an chitaaw wat hen kachusaantaaw amin. Waman hen idchat hen anchi libli way entorong Apudyus an chitaaw, wat tàén ammag chuar hen fasortaaw, ifilangna chillu chitaaw ah maid fasfasorna an hiya ah achitaaw kachusaan. ¹⁷ Wat hiyachi, wadwadcha hen enammaan hen anchi ihà-an way Jesu Cristu no hen enammaan anchi ihà-an way Adam. Manowat te tot-owa way enahap hen anchi fummasoran Adam hen egachay katagutagu ah matéyan cha amin. Ngém amin agéy tatagu

way mangawat hen anchi pararo way ség-ang Apudyus ah kefilangancha ah ammayay tatagu, wat mèttagucha an Apudyus ah ing-inggana ya mètoraicha agé an hiya.

18 Wat hiyachi, hen halenonot hen anchi ihà-anay fador way enammaan Adam wat hen kachusaan hen aminay katagutagu. Waman hen halenonot agé hen anchi ihà-an way ka-ammayan way enammaan hen anchi Cristu, wat hen mimfilangan agé Apudyus hen katagutagu ah maid fadorcha way yachi hen mètaguwancha an hiya ah ing-inggana. 19 Wat hiyachi, maila way gapon anchi iggay ommafurotan hen anchi ihà-anay tagu wat yachin na-ahapan hen egachay katagutagu ah menangfador. Ngém gapo agé hen ommafurotan hen anchi ihay tagu wat mafalin agéy mifilang hen aminay tatagu ah ammay an Apudyus.

20 Hen nangidchatan Apudyus hen anchi orchin, ta ah chumùchùaran hen makafasoran. Ngém uray ta cha matapyatapyan hen cha fumasoran hen tatagu, ammag kaskasen agé chillu way chakchakkar hen ség-ang Apudyus way manorong an chicha. 21 Te hen pès-éyna, fador hen cha mangentoray hen tatagu way nangèmeh an chicha ingganah inyatéycha. Ngém ad uwan, hen anchi agé ség-ang Apudyus hen cha mangentoray way yachi hen mangimfilangan Apudyus an chitaaw ah ammayay tatagu gapon nelarammongantaaw an Apotaaw way Jesu Cristu way yachi agé hen mètaguwantaaw an hiya ah ing-inggana.

6

*Hen nìyatéy an Jesu Cristu wat mètagu agén hiya
2 Cor. 5:14-15; Gal. 2:19-21; 3:26-27; Col. 2:11-15, 20-3:11*

¹ Tot-owa way maid mepaniyan hen ség-ang Apudyus an chitaaw. Wat nokay hen ekattaaw nò. Ay antaaw an cha etorotoroy way fumasor ta wachay kataptapyan hen anchi ség-angna an chitaaw. ² Achi, a, te ay ammoh etoroy hen natéy hen anchi a-ammana hen cha-anna matéyan. Yag chitaaw way kaman nìyatéy an Jesu Cristu, wat ay ammoh etoroytaaw hen anchi tenaynantaaw. ³ Te innilataaw way yachi chillu hen laychén anchi nafunyagantaaw way isinyar. Te hen isinyarna métat hen anchi nelamongantaaw an Jesu Cristu hen anchi natéyana. ⁴ Wat hen anchi nafunyagantaaw, niyaligchi ah nelamongantaaw an Jesu Cristu hen anchi natéyana ya anat agé hen anchi nilufuana. Ya hen nekaman an nadchi, ta midchat an chitaaw agé hen anchi faru way ataguwan way kaman hen nekaman an Jesu Cristu hen nepauchiyana gapon mannakafalin Amataaw way Apudyus.

⁵ Wat gapo ta nelamongtaaw an Jesu Cristu hen anchi natéyana, sigurachu agé way melamongtaaw an hiya hen anchi nan-uchiyana, wat antaaw ammag kasen matagu way kaman hen nataguwana. ⁶ Wat ma-awatantaaw koma way hen anchi nachachà-an way kenatatagutaaw, yachi hen nìyatéy an Jesu Cristu hen anchi koros ta wachay ka-afa-an hen anchi laweng way nisissigud an chitaaw, ya ta achi chitaaw agé

man-alepanén hen fador. ⁷ Te no matéy hen tagu, yachi hen mailufusana hen kafaelan hen fador way manoray an hiya.

⁸ Yag gapo agé ta nìyatéytaa an Jesu Cristu, wat yachi hen mangafurotantaaw way mètágutaaw agé an hiya ah ing-inggana. ⁹ Yag innilataaw agé way gapon nan-uchiyan Jesu Cristu wat achi mafalin way kasen agé matéy te annag penéppég hen matéyan ah ing-inggana, way kaman paat enafàna. ¹⁰ Yag hen natéyanaat érégna hen anchi namenghan yanggay ah fayad hen fasortaaw ah ing-inggana. Yag ad uwan agé way nan-uchi, matattagu ah ing-inggana ah machayawan Apudyus. ¹¹ Wat chitaaw agé, masapor antaaw ammag iyalig hen achartaaw ah kaman nanattéy mepanggép hen kafaelan hen fador way manoray an chitaaw. Ngém natattagutaaw chillu an Apudyus gapo hen nelarammongantaaw an Apotaaw way Jesu Cristu.

¹² Wat hiyachi sosnod, achitaaw koma epaparufus hen mantorayan hen fador hen antoy achartaaw ta achitaaw ammag afuroton hen anchi laweng way laylaychén hen achar. ¹³ Ya achitaaw agég iyuy-uya hen uray heno way parten hen achartaaw ah mausar way mangamma hen laweng. Ta hen ekamantaawat antaaw ammag idchat hen amin antoy achartaaw an Apudyus te hiya chillu hen nangidchat hen anchi faru way ataguwantaaw ah achitaaw metap-aran. Yag antaaw ammag iyuya hen aminay parten antoy achartaaw an hiya ta usaréna ah manlamentana way mangamma hen ammayéna. ¹⁴ Te achi koma

mafalin way hen fador hen manoray an chitaaw ad uwan. Te hen anchi ség-ang Apudyus hen anchi cha mangentoray an chitaaw ad uwan way faén hen anchi orchin.

Hen a-abfurotontaaw, hiya hen nangen-alepan an chitaaw

Rom. 8:1-17

¹⁵ Magat wachay mangaliyén, “Wat no faén hen anchi orchin hen cha mangentoray an chitaawat, uray ud-ay antaaw kagég cha fumasofador ta egad kay hen anchi ség-ang Apudyus way man-anchar an chitaaw.” Ngém térén way achi éméyha. ¹⁶ Te ay ammoh achiyu ma-awatan way uray heno way manginyuyaantaaw hen achartaaw wat hiya hen kaman nangen-alepan an chitaaw. Wat hiyachi, no ah Chumunyu hen manginyuyaantaaw wat achi pay ammag hiyaat agé hen nangen-alepan an chitaaw way hen halenonotnaat hen atéyan ya hen metap-aran. Waman no ah Apudyus hen manginyuyaantaaw, wat hiya hen nangen-alepan an chitaaw way hen halenonotna agéat annag ifilang chitaaw ah maid fassasorna an hiya. ¹⁷ Wat antaaw ammag manyaman an Apudyus, te hen anchi pé-éyna, kaman alepan Chumunyu chitaaw. Ngém ad uwan, chayú tot-owa epapate way mangafurot hen anchi katot-owaan way nitudtuchu an chàyu. ¹⁸ Wat nilufus-ayu hen kena-alepanyu hen fador yag namfalinén Apudyus chàyu ah kaman alepanna way mangamma yanggay hen usto.

¹⁹ Chà usarén hen panpani mepanggép hen alepan ta narakah ma-awatanyu koma hen antoy

laychê way aryén. Te hen anchi ar-argaw totowa, kaman anyug inyuya hen aminay acharyu ah kaman alepan way mangamma hen heno way laweng ya aggarémha way an cha chumaggat. Wat ad uwan, masapor kaman koma agéhchi hen ekamanyu way manginyuya hen aminay acharyu ah kaman alepan way mangamma hen usto way ammayén Apudyus.

²⁰ Hen anchi ar-argaw way alepan Chumunyu chàyü, wat maid poros hamhamàyu way mangamma hen usto way ammayén Apudyus.

²¹ Yag nokay paat agé hen gunggunayu way nangamma-amma an cha nadchi way ad uwan, cha-ayu mafiinan way uray hen manmanmanyu. Oo a, te hen fanag cha nadchiyat ammag hen atéyan ya hen mesenaan an Apudyus ah ing-inggana.

²² Ngém ad uwan, nahara-anyu hen kena-alepanyu an Chumunyu ta ah Apudyus hen nangen-alepan an chàyü. Yag hen anchi magunggunaanyu an nadchiyat anna an namfalinén chàyü ah tatagu way ammayéna way hen fanag nadchi agéat hen mètaguwanyu an hiya ah ing-inggana. ²³ Te hen fayad hen fisorat hen atéyan way mesena an Apudyus ah ing-inggana. Waman hen anchi iliblin Apudyusat hen anchi mannanayun way mètaguwan an hiya gapo hen nelarammongantaaw an Apotaaway Jesu Cristu.

7

*Hen mihiyanantaaw hen anchi orchin
Rom. 7:13; Gal. 2:19-20*

¹ Chàyu way sosnod, innilà way ma-awatanyu hen antochay chà ifaga te innilayu met hen mepanggép hen orchin way hen anchi natatag-guwan yanggay hen tatagu hen manmancharana. Ngém mag-ay ta matéy hen anchi tagu, yachi hen mapéppégan hen manmancharan hen anchi orchin an hiya te natéy met. ² Te kaman hen hen-ahawa way no ommahawa hen fufae, epawan hen orchin hen manginhiyanana an ahawana ah kasenna mangahaw-an ah safali ingganah matéy. Ngém mag-ay ta matéy ah ahawana, nailibli hen anchi fufae hen anchi orchinanchi, yag mafalin agé kasen omahawa no laychéna. ³ Ngém mag-ay ta é-éttég hen anchi ahawana way natattagu yag wachan safali ah chana ayan, yachi hen tot-oway ekatchéen cha chumagchagas. Ngém no natéy hen anchi ahawana, achi man-anchar hen yachiy orchin an hiya te faén chagchagasna no kasen mangahawa. ⁴ Wat sosnod, kaman agéhchi an chitaaw, te kaman hen atéyan hen manhiyanan hen hen-ahawa, wat kaman agéhchi way hen atéyan agé hen manginhiyanantaaw hen anchi orchin. Te chitaaw, nìyatéytaaw met an Jesu Cristu hen anchi natéyana, wat maid mafalin hen anchi orchin way manmanchar an chitaaw ad uwan. Te safali hen netapyantaaw te antaaw an nelamong an Jesu Cristu way nepauchi hen natéyana. Wat ad uwan, nawayataaw way mangamma hen laychéna Apudyus. ⁵ Ta achi kaman hen anchi pés-éyna way antaaw ammag cha tenorad hen laylaychéna hen achar. Te hen hiy-achi, ammag henéphép hen orchin hen layadtaaw

way mangamma hen laweng, te uray heno way epawan hen anchi orchinén yachiyat agé hen laylaychéntaaw way mangamma way hen halenonotnaat hen atéyan way mesenaan an Apudyus ah ing-inggana. ⁶ Ngém ad uwan, nailiblitaaw hen anchi orchin way nangen-alepan an chitaaw, te gapon nìyatéyantaaw an Jesu Cristu wat inhiyan chitaaw hen anchi orchin. Wat ad uwan hen antoy mansérfiyantaaw an Apudyus, faén hen anchi orchin hen chan manchar an chitaaw te hen anchi Espirituna.

Hen pontos hen orchinat eparawagna hen fador Gal. 2:15-21

⁷ Magat wacha agéy mangaliyén, “Wat no yaha, ammaglaweng peet hen anchi orchin te yachi hen nangamma hen fumasoran.” Ngém faén chilluha. Te non an maid hen anchi orchin, iggay-o angkay ma-awatan no heno hen fador. Te no maid hen anchi orchin way ekatnéén, “Achi cha ma-apés hen kok-owan hen ifa,” iggay-o angkay enlasin hen kenaraweng hen anchi apés way wacha an haén. ⁸ Ngém gapo ta fummùnag hen anchi orchin way cha mangempawa hen apés, wat yachi hen namangon hen anchi apés way wachan haén. Te hen kamaichan hen orchin, maid maelasin ah fador. ⁹ Kaman hen anchi cha-an-o nangammuwan hen anchi orchin, ekat-owat agéén ammayà way tagu way maid fador-o. Ngém angkay na-awata hen imfagan hen anchi orchin, ma-awata-at agé way menangfadorà peet, ¹⁰ yag karébféngà way mepapchit ya mesena an Apudyus ah ing-inggana. Wat hen anchi orchin way chà manchinlan ah managu an haén, yachiyat agé peet hen nangimfaga hen

matéyà. ¹¹ Wat anà ammag lenokop hen anchi fador way nigagangay an haén. Te yachin nangawis an haén way manlabseng hen anchi orchin way hen halenonotna agéat hen atéyan way mesenaan an Apudyus.

¹² Wat hiyachi, na-apudyusan met hen anchi orchin, te ammay ya usto hen itudtuchuna. ¹³ Wat ay ammoh pafasoròchi way hiya hen nangamma hen atéyà an Apudyus ah mesenaà an hiya ah inggana. Achi mafalin, a, te hen anchi fador way wachan haén, yachi paat hen nangamma ah mesenaà an Apudyus. Yag gapon nadchiyat imfagan hen anchi orchin way masapor matéyà, te hen anchi orchin, yachi hen mangempaka-ammu no heno hen fador ya no kamana hen kenarawengna.

Maid tatagu ah maka-amma hen usto

¹⁴ Innilataaw way hen anchi orchin, na-apudyusan te ah Apudyus hen narpowana. Ngém chitaaway tatagu, ammag nisissigud hen fador an chitaaw way antaaw ammag kaman alepan hen fador. ¹⁵ Kaman an haén way an-og achi mawatan hen antoy achar-o, te hen anchichay ammay way layché way ammaan, ammag yachiyat agé hen achì cha ammaan. Waman hen anchichay laweng agé way achì paat laychén way mangamma, ammag chichachiyat agé hen chà ammaan. ¹⁶ Wat gapo ta achì paat laychén way mangamma hen laweng, yachi hen manotowaan way chà tàchégan hen kenauston hen anchi orchin. ¹⁷ Wat hiyachi, mafalin ekat-owén faén haén hen cha mangamma hen anchichay laweng, te gapo hen anchi fador way looh nisissigud an

haén, yachi hen chan manchar ah mangammaà hen anchi laweng. ¹⁸ Te innilà way ammag maid ammay ah nisissigud hen antoy achar-o. Te tàén no laychê paat way mangamma hen ammay, anà chillug achi maka-amma. ¹⁹ Te pakay achiyà maka-amma hen anchichay ammay way laychê nò. Yag hen anchichay laweng agé way achi paat layché^{nat} ammag chichachiyat agé hen chà ammaan. ²⁰ Wat no chà chillu ammaan hen anchichay achi laychéⁿ way mangamma, kapeletan way faén ammag haén hen cha mangamma, te hen anchi fador way nisissigud an haén hen chan anchar.

²¹ Wat hen ma-awatà hen antoy natatagguwan-taaw, an ngatag nigagangay way no laychéⁿ way mangamma hen anchi ammay, ammag hen anchi lawengat agé chillu hen cha ma-ammaan. ²² Ngém ammag pararo chillu hen layad hen hamhamào way mangamma hen anchi laychéⁿ Apudyus, ²³ ngém ammag maid mafalin-o. Te hen anchi fador way nisissigud hen antoy achar-o, ammag hiyaat agé hen cha mangufat hen antoy layad hen hamhamào way mangamma hen laychéⁿ Apudyus. Wat kamanà farud way imfadarud hen anchi fador way chan toray an haén. ²⁴ Wat anà ammag ka-as-ase, te nokay lawan makafael way mangenharà an haén hen antoy kena-alepan-o hen fador way yato met hen sigurachu way mese-naà an Apudyus. ²⁵ Ngém anà chillug manyayaman an Apudyus te hiya yanggay paat hen makatorong an haén gapon enammaan Apotaaw way Jesu Cristu.

Wat hen wachan haén, uray no ammag chin-

uchumgat hen fumasoran hen antoy achar-o, an-o chillug epapate ah hamhamào way mangamma hen laychén Apudyus.

8

Hen Espiritun Apudyus hen mamalew hen kenatatagun hen tatagu

Juan 3:1-8; Rom. 6:15-23; Gal. 5:16-26; Heb. 10:1-5

¹ Wat ad uwan, amintaaw way nelarammong an Jesu Cristu wat sigurachu way achitaaw machusa. ² Te hen Espiritun Apudyus hen chan toray an chitaaw ad uwan way hiya, gapon nelarammongantaaw an Jesu Cristu wat finalewana hen ataguwantaaw hen nangidchatana hen faru way ataguwan. Yag inlufusna agé chitaaw hen chan torayan hen fador ad uwan ya anat agé hen halenonotna way metap-aran. ³ Wat hiyachi, faén tot-owa hen nanorotan hen anchi orchin hen nangamma hen kahara-an te gapon kenakapsottaaw way tatagu, wat maid chillu makasorot an nadchi. Ngém ah Apudyus, hiya hen nangamma hen kahara-antaaw way hen nekaman, empalena hen anchi anàna paat way namfalin ah kapachongtaaw way tagu way menangfador. Ngém hen karasena yanggay, te maid poros fador. Yag ammag hiya hen chinusan Apudyus ah fayad hen fasortaaw way tatagu ta achi koma mantoray hen fador an chitaaw ad uwan. ⁴ Yahan enkaman Apudyus ta masorot paat hen anchi orchin way nenongnong chillu hen nifaga. Yag enammaanachi ah pagsaya-atantaaw, chitaaw way manorot hen laychén hen Espiritun Apudyus

way faén hen anchi laylaychén hen achar. ⁵ Te hen anchi tagu way ammag cha manorot hen laylaychén hen acharna, maid kasen chan manchar an hiya no faén yanggay hen anchi laylaychén hen acharna way nigagangay hen tatagu. Waman hen anchi tagu way cha manorot hen laychén hen Espiritun Apudyusat, hen anchi Espiritu agé hen chan manchar an hiya. ⁶ Yag no hen anchi laychén yanggay hen achar hen manmanchar an chitaaw, wat antaaw ammag mesesena an Apudyus ah ing-inggana. Waman no hen Espiritun Apudyus hen manmanchar an chitaaw wat ammag mapapanoh hen hamhamàtaaw ya mètagutaaw an Apudyus ah ing-inggana. ⁷ Wat hen anchichay cha manorot yanggay hen laylaychén hen acharcha, chicha hen ammag kafusor Apudyus te anchag achi soroton hen laychén Apudyus. Ya ah katotowana, achicha chillu makasorot an cha nadchi, ⁸ te hen anchi tagu way annag cha afuroton hen laylaychén yanggay hen acharna, an chillu ammag achi mafalin way ammaana hen mangemparaylayad an Apudyus.

⁹ Ngém safali an chitaaw te chitaaw, faén hen anchi laylaychén hen achar hen chan toray an chitaaw, te hen Espiritun Apudyus hen chan toray no tot-owa way nìyachar an chitaaw. Te heno way tagu way maid anchi Espiritun Cristu an hiyaat, faén angkay tatagun Cristuchi. ¹⁰ Ngém no wacha tot-owah Cristu an chitaaw, uray no matéy hen antoy achartaaw gapon fador, matagutaaw chillu gapon Espiritun Apudyus te imfilang Apudyus chitaaw ah maid fasfasorna an hiya. ¹¹ Yag no nìyachar tot-owa hen Espiritun Apudyus an chi-

taaw, wat ah Apudyus way nangempauchi an Jesu Cristu, wat pauchiyéna agé hen antoy achartaaw gapon anchi Espirituna way nìyachar an chitaaw.

¹² Wat hiyachi, sosnod, masapor iyafiintaaw hen laychén Apudyus ta faén hen anchi laylaychén hen achar hen chataaw amma-ammaan. ¹³ Te no ammag hen laylaychén hen achar hen chataaw sorosoroton, wat antaaw ammag mesena an Apudyus ah ing-inggana. Ngém no awaténtaaw hen torong hen Espiritun Apudyus ah mangentagayantaaw hen laylaychén hen achar, wat mètagutaaw an Apudyus ah ing-inggana. ¹⁴ Te aminay tagu way hen Espiritun Apudyus hen chan toray an chichaat, chicha hen tot-oway a-anà Apudyus. ¹⁵ Yag hen anchi Espiritun Apudyus way inidchatna an chitaaw, achi chitaaw ammag ammaan ah alepan way an émé-égyat an Apudyus, te annaat an mamfalinén chitaaw ah a-anàna paat. Wat yachin mangawagantaaw an Apudyus ah Ama. ¹⁶ Yag hen anchi Espiritun Apudyus agé, hiya hen cha mangempalèna an chitaaw way a-anà tot-owa chitaaw an Apudyus. ¹⁷ Yag gapo ta a-anà Apudyus chitaawat sigurachu way mèawataaw agé hen anchichay kaman tawid way idchatna hen anchichay tataguna. Ya mèawataaw agé hen aminay inidchatna an Jesu Cristu. Te no melak-amaaw hen ligat Jesu Cristu wat sigurachu way melak-amaaw agé hen kachayawana.

Hen anchi kachachayaw way awaténtaaw ah pegwana

2 Cor. 4:17-18; 2 Ped. 3:10-13

¹⁸ No chà ay ham-éham-én, innilà way amiamin hen anchi chataaw maligligatan hen antoy lota

ad uwan, wat ammag hen ò-orongan yanggay no epachong-o hen anchi kaenammay way mekaman an chitaaw ah pegwana. ¹⁹ Yag uray agé hen kangunun way enammaan Apudyus hen antoy lotaat, kaman paat ancha yanggay ammag ahopan hen anchi ag-agaw way mangemparangan Apudyus an chitaaw ah nenèng way a-anàna. ²⁰ Te hen aminay kangunun way enammaan Apudyusat cha-an chillu mafud-asan hen pontos Apudyus way nangamma an cha nadchi te netakorongcha amin agé hen fummasoran hen tatagu, te yaha chillu hen hehemà Apudyus ah mekaman. Ngém wacha chillu hen namnama ²¹ way ah tapen chi ag-agaw, omamay chi angamin ya mahara-ancha agé hen katéyancha ya hen karopa-ancha. Ya mèawacha amin hen anchi am-ammay way kataguwan way idchat Apudyus hen anchichay a-anàna. ²² Ngém cha-anchi, te maila way ingganad uwanat kaman paat chachan inawid hen aminay kangunun way enammaan Apudyus gapon ligat hen antoy lota way kaman hen chan pànotan hen ihay cha maligatan way umanà. ²³ Yag faén agé yanggay chachi hen kaman hichi, te uray agé chitaaw way na-adchan ah Espritun Apudyus ah manot-owaantaaw hen aminay tapena way idchatna an chitaaw ah pegwana. Te chitaaw, kaman chataaw agé man-inawid hen antoy mamannéchantaaw hen mangemparangan Apudyus an chitaaw ah nenèng way a-anàna way yachi agé hen manokatana hen antoy achar-taaw ah faru way achar way achi kasen matmatéy. ²⁴ Yag nanepod hen nangenhara-an Apudyus an

chitaaw, chichachi hen chataaw namnaméén an hiya. Ngém maid mangaliyén chana namnaméén way mangawat hen anchi loohna ena-awat, te hen namnamééna yanggayat hen anchichay cha-anna awatén. ²⁵ Wat gapo ta cha-an umchah hen anchi chataaw namnaméén, masapor antaaw yanggay ammag a-annohan way mamannéd.

²⁶ Yag hen anchi Espiritun Apudyus agé way wachan chitaaw, chana agé torongan chitaaw hen kakenapsottaaw. Te uray hen manluwaruwan-taawén maid innilataaw hen ustoy ifagataaw an Apudyus. Wat no achitaaw makefaga hen mifaga gapon kachaghén hen hehemtàtaaw, wat ammag hen Espiritun Apudyus hen cha mangempachak-pos hen anchi achitaaw makefaga. ²⁷ Yag ah Apudyus way nangi-ila hen hamhamà hen tatagu, ma-awatana agé hen chawat hen anchi Espirituna te hen anchi manginluwaruwan hen Espirituna an chitaaw, epetnodna hen anchi laychén Apudyus chillu para an chitaaw.

²⁸ Wat chitaaw way manlayad tot-owa an Apudyus way penepelena chillu ah kafud-asan hen planona, innilataaw way uray heno way mekaman an chitaawat halenonoton Apudyuschi ah pagsaya-atantaaw. ²⁹ Te nanepod hen lugrugin hen egad, looh inni-ilan Apudyus chillu no heno hen omafurot an hiya, wat penepelena chicha way komaman an Jesu Cristu way anàna, ta chuarcha way masosnod way ah Jesu Cristu hen pangorowancha amin. ³⁰ Wat aminay tatagu way penepelen Apudyusat enammaana hen omafurotancha. Yag faén agé yanggaychi te amincha way ommafurotat, imfilangna chicha

ah maid fasfasorcha an hiya. Ya amincha agé way miflang ah maid fasorna an hiyaat mèawééna chicha hen kena-ammayna.

Hen layad Apudyus an chitaaw gapon Jesu Cristu

Efes. 3:14-21

³¹ Wat no yachi peet hen enkaman Apudyus para an chitaaw, nokay lawa hen kasentaaw aryén nò. Te no hiya hen cha manorong an chitaaw, ammag maid maka-afà an chitaaw. ³² Te hamham-éntaaw ngén ah Apudyus, te no uray hen anàna paatén iggayna inyachi para an chitaaw te annag inidchat way matéy ah sobfottaaw, wat ay ammoh inyachina lawa agé way mangidchat hen amin an chitaaw. ³³ Yag no yaha agéat ammag maid mangempafasor an chitaaw way penelen Apudyus, te ah Apudyus met paat hen nangimfaga way maid fasortaaw an hiya. ³⁴ Wat heno kay paat hen manusa an chitaaw nò. Ay ammoh ah Jesu Cristu. Faén, te hiya paat hen natéy ah para an chitaaw yag nan-uchi, ya wacha ad uwan way nichachapat an Apudyus ah kachayawana way mangentatàchég an chitaaw. ³⁵ Yag ammag maid poros agé makaghat hen anchi layadna an chitaaw. Te uray no chuar hen ligattaaw ya maid achi mepachah ah cha malifokan hen hamhamà, ammag hihiyya chillu hen layad Jesu Cristu an chitaaw. Yag tàén no mapap-aligatantaaw, ya uray no makorangantaaw ah ma-an ancha lumfong, ya uray ta machachà-an hen mangan-a an chitaaw, yag uray agé pédtén chitaaw wat ammag achi chillu ma-at-atob hen hamhamà Jesu Cristu an

chitaaw. ³⁶ Manowat te mepasamak hen kaman an cha nadchi te hen anchi nesosorat way alen Apudyus ad namenghan, ekatnéén,

“Gapon sommorotanni an heaat, ammag inuras way nesasaggana-ani way matéy, te kaman anchag namfalinén chàni ah karnero way an maparte.”

³⁷ Ngém tàén no mepasamak amin chachi an chitaaw, manga-afàtaaw chillu gapon Jesu Cristu way manlarayyad an chitaaw.

³⁸ Wat yachi, sigurachuwà way ammag maid makaghat hen layad Apudyus an chitaaw. Te tàén no matéytaaaw ono natattagutaaw, laylaychén chitaaw chillu. Yag maid agé anghel ya uray ongtan ah makatepéd hen layadna an chitaaw. Ya uray heno way mepasamak an chitaaw ad uwan ya anat agé ah pegwana, an chillu ammag maid makaghat hen layad Apudyus an chitaaw.

³⁹ Te uray heno way makafael way wachad uchu ya wachad char-ém way ma-ahap hen egachay wachaat ammag maid chillu makaka-an hen anchi layad Apudyus an chitaaw way hen hiyachiy layadnaat gapon Apotaaw way Jesu Cristu.

9

Hen mekaman hen anchichay Judio way penepe-len Apudyus ah mantataguna

Rom. 2:28-29; Gal. 4:21-31

¹ Chàyu way sosnod, tot-owa hen antochay chà ifaga, te gapon afurot-o an Jesu Cristu wat achiya chan kétkétém. Yag napapanoh hen hamhamào ya

inni-ilan agé hen Espiritun Apudyus hen kenatot-owan hen antoy chà ifaga ² way hen ifagà, ammag pararo way térén hen sigab antoy hamhamào ya ammag amchan agé hen tokar-o ³ gapon anchichay kacharaà way Judio way ancha ammag achi mangiggéén ah Jesu Cristu. Te non an koma mafalin ta uray ud-ay haén hen mesena an Cristu ya machusa nonat paat an chicha hen maharan. ⁴ Te chichaat ganà paat Israel chicha way penepelen Apudyus ah man-a-anàna ya chicha paat agé hen nangempàil-ana hen humiliyan hen kena-apudyusna. Yag chicha agé hen nangentoragana hen anchichay entotoragna. Yag inidchatna hen orchinna an chicha yag intudtuchuna hen ustoy ekamancha way manayaw an hiya. Yag chicha agé hen nangempostana hen anchichay empopostana. ⁵ Ya chicha agé hen ganà hen anchichay napateg paat way tatagun Apudyus ad namenghan. Yag hen anchichay Judio paat agé hen niyana-an Jesu Cristu hen ummaliyana hen antoy lota way hiya hen ap-apon chi egad ya hiya agéh Apudyus way machachayaw ah ing-inggana. Amen.

⁶ Achì ekatén sayang hen amin anchichay empopostan Apudyus ad namenghan an chàni way Judio gapo hen anchi achi omafurotan hen kachùran. Te ah katot-owana, achi chillu ifilang Apudyus amin hen anchichay ingganà Israel ah tot-oway tataguna. ⁷ Te kaman an Abraham way iggay ifilang Apudyus ah ustoy tataguna hen amin anchichay ingganàna. Te hen imfagan Apudyus an hiya, ekatnéén, “Ah anàno way Isaac yanggay hen fùnagan hen anchichay

empopostà ah ustoy ganàno.” ⁸ Wat hen laychén nadchíy aryénat faén peet anà Apudyus hen amin anchichay ganà Abraham. Te hen anchichay tatagu way ifilang Apudyus ah ustoy a-anàna, wat hen anchichay niyanà ah tomot-owaan hen anchi empostana. ⁹ Te hen empostan Apudyus an Abraham, ekatnéén, “Kasenà umale hen kaman ahtoh tawén, wat iyanà ahawam way Sara hen anàyu way larae.”

¹⁰ Yag hen iha agéy mangempaniyà, wat hen anchichay kapel way anà Apotaaw way Isaac way cha Esau an Jacob way inyanà Rebecca way ahawana. ¹¹⁻¹³ Te imfafaggan Apudyus an hiya way mangaliyén, “Nangatngato hen anchi enawchí no hen anchi pango wat hen anchi pango hen mansérfi hen anchi enawchina.” Yag hen ihay nesosorat way imfagan Apudyus agé, ekatnéén, “Ah Jacob hen laylaychê, ngém achi laychén ah Esau.” Cha-an miyanà cha Jacob an Esau hen nangaryan Apudyus an cha nadchi, wat maid met enam-ammancha ah ammay ono laweng ah nameleyan Apudyus ah laychéna. Ngém yachín enkaman Apudyus ah mangempàilana way faén gapoh enammaan hen tatagu way ammay ya laweng hen mameleyana an chicha. Te ah Apudyus, piliyéna hen laychéna way gapo yanggay ah hamhamàna.

¹⁴ Magat wacha agéy mangaliyén, “Wat no yaha, faén peet nalimpiyu ah Apudyus te chana wahigén hen piliyéna.” Ngém achi koma mafalin way maleha. ¹⁵ Te imfafaggana chillu an Moses ad namenghan way mangaliyén, “Haén way Apudyusat egachà way manég-ang hen ség-angà ya manlayad

hen laychê.” ¹⁶ Wat hiyachi, maila way hen mameleyan Apudyus hen tatagu wat faén gapo hen laychéen hen tagu ono hen enammaana, te gapo yanggay hen ség-ang Apudyus. ¹⁷ Kaman hen anchi nekaman an Are Faraon ad namenghan ad Egipto, te imfagan Apudyus an hiya way mangaliyén, “Hen nangempangatowà an hea way man-are, wat ta wachay mangempàil-à hen kafaèlà ya ta mepachamag hen kena-apudyus-o hen karotarota.” ¹⁸ Wat hiyachi hen kail-ana way ah Apudyus, ség-angana hen anchichay laychéenay ség-angan ya paknégèna agé hen hamhamà hen anchichay laychéenay epaknég.

Hen aningarngar Apudyus ya hen ség-angna

¹⁹ Magat wachay mè-esngel agé way mangaliyén, “Wat no yaha peetat achi koma mafalin pafasoron Apudyus hen tatagu way cha fumazor te maid met chillu makakontara hen laychéna.” ²⁰ Ngém achi agé koma mafalinhay ma-ale te antaaw lawa an tatagu, yag ay ammoh mè-esngeltaaw an Apudyus way nangamma an chitaaw. Te hen anchi an na-ammaan, ay ammoh liliyéna hen anchi nangamma no pakay paat yachi hen enkamanna way nangamma. ²¹ Achi met, te hamham-éntaaw ngén hen anchi chan chuwin ah fanga, wacha hen karébféngana way mangarase hen keyusaran hen anchi lotta way machuwin ah fanga. Te no ekatnéén chuwinéna hen gudwana ah guse ya anat hen gudwana ah an lawa an hayugan, wat mafalin te egad met hen laychéna.

²² Wat pachongna agé hen enkaman Apudyus. Te laychéna way mangempàila hen aningarngarna

ya hen kafaelana way manusa hen anchichay cha mangempa-aningarngar an hiya. Ngém tàén yag anna chillug cha anohan chicha way uray ta machudchusacha. ²³ Yag laychéna agé way mangempàila hen anchi pararo way ség-angna way maid mepaniyana, wat senéség-angana hen anchichay tatagu way penepelena chillu way mangila hen anchi kachachayyawana. ²⁴ Yag chitaawchi hen anchichay penepelena way faén yanggay Judio hen penelena te uray agé hen anchichay faén Judio. ²⁵ Te yachi chillu hen ensorat Hosea ad namenghan way ekat Apudyusén,

“Hen anchichay faén tatagù hen pés-éyna, chicha hen piliyé ah mantatagù ad uwan. Wat hen anchichay cha-an-o lenyad hen pés-éyna, chichaat agé hen layché ad uwan.”

²⁶ Yag wacha agé hen ihay nesosorat way ekatnéén,

“Ya hen anchi lugar paat way wacha hen nangimfaga way faén tatagun Apudyus chicha, ammag ahchiyat agé hen mawagancha ah a-anà Apudyus paat way hiya hen anchi natattagu ah ing-inggana.”

²⁷ Yag hen ensorat Isaias mepanggép hen anchichay ganà Israel way Judio, ekatnéén,

“Uray ancha ammag chuachuar hen anchichay ganà Israel way kaman ménat hen kachuar hen anchi gahar hen penget hen fayfay, wat an chillug otonna hen mahara-an hen chusan Apudyus. ²⁸ Te sigurachu way umchah hen anchi ag-agaw way ammag eka-makam Apudyus way manusa hen aminay

tatagun antoy lota way ammag maid milu-midyuwana.”

²⁹ Yag wacha agé hen anchi ihay ensorat Isaias way ekatnéén,

“Ah Apudyus way mannakafalin way man-apo hen egad, no anna an chinusa chitaaw amin way Judio way iggayna ség-angan hen tapenaat antaaw ammag natepò way kaman hen anchichay tatagud Sodoma yag Gomora.”

Iggay afuroton hen anchichay Judio hen anchi ammayay chamag

³⁰ Wat yato hen na-amongan hen aminay layché way ifaga te hen anchichay faén Judio way maid paat namnamacha way ifilang Apudyus chicha ah maid fasorcha an hiya, ammag chichaat agé peet hen nifilang ah ammayay tatagu gapon ommafurotancha an Jesu Cristu. ³¹ Wamanat agé hen anchichay Judio paat, anchag empapate way manorot hen anchi orchin ah mangimfilangan Apudyus an chicha ah maid fasfasorcha an hiya. Ngém ammag é-éttégnat peet chillu hen anchi fasorcha. ³² Yag pa kagé umat hichi peet nò. Oo a, te anchag manchichinlan hen chacha manorotan hen anchi orchin ah mangimfilangan Apudyus an chicha ah maid fasorcha yag achichaat an manokchun ah Jesu Cristu. Wat anchag enomfat way kamancha paat an nechongtor hen anchi fato way cha mechongchongtoran hen tatagu. ³³ Te yachi chillu hen laychéen hen anchi nesosorat way aryén way niyalig ah Jesu Cristu ah fato, ekatnéén,

“Ilanyu ngén, te wachan epafùnag-o ad Sion way fabrèyyu way ihay kaman fato. Yag hiyaat agé hen cha mechongchongtoran hen tatagu ah mag-ahancha. Ngém henoy mangafurot an hiya, ammag maid man-amuyuwana te mahahalla-an.”

10

¹ Sosnod, ammag maid paat kasen laylaychê way chà iluwaluwaruwan an Apudyus no faén yanggay hen kahara-an koma hen anchichay kacharaà way Judio. ² Manowat te tàchégà way pararo way térén tot-owa hen chacha ekamkaman way manayaw an Apudyus, ngém ammag nenèfat hen anchi chachan chinlan. ³ Te anchag achi mangiggéén hen ekaman Apudyus way mangimfilang hen tatagu ah ammay way maid fasfasorna an hiya, yag chachaat agé epapate paat way manorot hen anchi wachay hehemmâcha, yag anchag achi paat iyafun hen anchi planon Apudyus. ⁴ Te ah katot-owana, ammag penéppég Jesu Cristu hen keyusaran hen anchi orchin ah mifilangan hen tatagu ah ammay an hiya wat ad uwan, egad omafurot hen tatagu an hiya yag anat mifilang ah ammay way maid fasfasorna.

Maid achi mafalin ah mahara-an

Efes. 2:1-10

⁵ Hen ensorat Moses mepanggép hen keyusaran hen anchi orchin ah mifilangan hen tatagu ah ammay an Apudyus, ekatnéén, “Heno way tagu way manorot hen anchi aminay orchin way maid poros labrabsengéna, wat hiya hen mafalin

mètagu an Apudyus.” ⁶ Ngém no mepanggép hen mifilangan hen tatagu ah ammay gapon afurotcha an Jesu Cristu, wat maid naligat ah ma-ammaan. Te achi masapor way wacha hen éméy ad uchu way mangempale an Cristu hen antoy lota. ⁷ Ya achi agé masapor way wacha hen éméy ad char-ém way mangempauchi an Cristu. ⁸ Te hen ekat hen anchi nesosorat way alen Apudyusat faén naligat hen anchi kahara-antaaw te chechengngartaaw met hen nekaman, wat innilataaw ya mafalin agé haphapeténtaaw. Yag yachi chillu hen chani epagngapagnar hen tatagu. ⁹ Te no haphapetén way ah Jesus paat hen Ap-apo, yag no afuroton paat agé ah hamhamà way hiya hen empauchin Apudyusat yachi hen kahara-an. ¹⁰ Te hen anchi omafurotantaaw paat an Jesu Cristu wat yachi hen mangimfilangan Apudyus an chitaaw ah maid fasfasorna an hiya. Yag no haphapeténtaaw chachi hen tapena wat yachi hen kahara-an hen kachusaantaaw. ¹¹ Wat tot-owa hen anchi nesosorat way alen Apudyus way ekatnéén, “Heno way mangafurot an Jesu Cristu wat maid man-a-amuyuwana.” ¹² Yag hen yatoy na-ale, ahapéna hen egachay tatagu te maid epohowan Apudyus, wat Judioa man ono faén, maid chillu nat-énana te ah Jesu Cristu hen apapon hen aminay tatagu ya ammag menangségang way tomotorong ah heno way manchawat an hiya. ¹³ Te yachi chillu hen anchi nesosorat way alen Apudyus way ekatnéén, “Heno way tagu way manchawat ah torong Jesu Cristu wat mahara-an.”

¹⁴Ngém nokay hen én-énnéncha way manchawat

ah torong Jesu Cristu no cha-ancha omafurot an hiya. Yag nokay agé hen én-énnéncha way omafurot no maid chengchengngarcha mepanggép an hiya. Ya nokay agé hen én-énnéncha way mangngar no maid i manginwarawag. ¹⁵ Yag nokay agé hen i manginwarawag no maid mahnag. Ngém ah katot-owana, wachacha hen hennag Apudyus, wat tot-owa anchi nesosorat way ekatnéén,
 “Ammag araylayad hen umaliyan hen anchichay i manginwarawag hen anchi ammayay chamag.”

¹⁶ Ngém hen karawengna, te ancha chillug chuar hen anchi achi mangafurot hen anchi ammayay chamag, te kaman chillu hen anchi ensorat Isaias ad namenghan way ekatnéén,
 “Apudyus, kaman paat ammag maid mangafurot hen anchi chani epagngapagngar.”

¹⁷ Ngém tàénat maid chillu kasen marmuwan hen omafurotan hen tatagu no achi yanggay hen chacha mangngamangngaran hen anchi alen Apudyus, ya maid agé kasen mepagngar no faén yanggay hen anchi chamag mepanggép an Jesu Cristu.

¹⁸ Ngém pakay chillu achicha omafurot hen anchichay Judio nò. Ay ancha an cha-an changrén. Faén, te chechengngarcha met, te nesosorat hen alen Apudyus way ekatnéén,
 “Niwarawag hen alena ah karotarota wat nanhemamag hen tatagu hen kafabréfabréy ingganah péppég hen lota.”

¹⁹ Wat no yachi, magat ancha an iggay na-awatan hen anchi chengngarcha. Ngém sigurachu met way na-awatancha, ngém ancha chillug térén, te

uray ad namenghanat wachan ensorat Moses ah kaman ingar Apudyus an chicha way ekatnéén,

“Hagongò hen anchichay faén Judio way achiyu ifilang ah tatagu ta éhéd yag omapés-ayu way tatagù, yag an-o agég ség-angan chicha way uray poros chi innilacha mepanggép an haén ah omaningarngaranyu koma ta éhéd yag marmu agé hen afurotyu.”

²⁰ Yag wacha hen ihay ensorat Isaias agé way kaskasen way nangentorod way nangimfaga hen anchi enalen Apudyus mepanggép hen anchichay faén Judio, ekatnéén,

“Anà ammag inchahan hen anchichay tatagu way achicha manganap an haén, yag uray ta maid nangim-imohancha mepanggép an haén, an-o chillug tenorongan hen hamhamàcha ah mangawatancha mepanggép an haén.”

²¹ Ngém hen mepanggép hen anchichay Judio way tataguna paat, ekat Apudyusén.

“Uray ta anchag songsongellan way achi omafurot, ammag enag-agaw chillu way an-o paat ammag chachà-anén hen manhagongancha an haén, ngém anchag a-adchiyén chillu.”

11

Hen ség-ang Apudyus chillu hen anchichay Judio

¹ Wat gapo ta yachi hen enkaman hen anchichay Judio way anchag achi omafurot, magat wachay mangaliyén entagay Apudyus amin hen

anchichay chachà-an way tataguna. Ngém igayna angkay te pakay haén nò way Judiowà met paat agé way niyanà hen ginana-an Benjamin way ganà Abraham. ² Yag achi chillu etagay Apudyus hen anchichay penepelena way tataguna. Te wachacha chillu hen ommafurot, kaman hen anchi nesosorat way nanliliyan Elias an Apudyus mepanggép hen anchichay ahentaguna way Judio, ³ ekatnéén,

“Apudyus, anchag pinchit amin hen anchichay profetam yag chinachaelcha agé hen amin anchichay cha mepatpatngan hen michaton an hea. Wat ad uwan, ang-anggayà ah nehàfa way cha manayaw an hea, yag uray agé haénat chacha iyanap hen ekamancha way mamchit an haén.”

⁴ Yag yato hen songfat Apudyus an hiya, ekatnéén, “Faén anggay yanggay hea hen nehàfa, te wachacha chillu hen pitunlifu way inéégnanà way cha-ancha paat chad-ayawén hen anchi enap-apudyus way Baal.”

⁵ Yachi hen nekaman ad namenghan, yag kaman agéhchi ad uwan, te uray no achicha omafurot hen kachùran an chani way Judio, wachacha chillu hen hennihnih-a way ommafurot way penepelen Apudyus gapon ség-angna. ⁶ Yag hen nameleyana an chichaat faén gapon nangammaan-cha hen ammay te gapo yanggay hen ség-angna. Te non an umat yag wachan enammaan-cha ah karébféngan-cha way mapele, wat faén libli hen ség-ang Apudyus an chicha.

⁷ Wat nokay hen ma-awatantaaw nò. Hen ma-awatantaawat hen anchichay kachùran way Ju-

dio way ganà Israelat iggaycha makachah hen anchi mangammayan Apudyus an chicha way chacha ana-anapén. Te an yanggay an otonna hen nangchah way chicha chillu hen penepelen Apudyus. Waman hen anchichay tapena, ancha yanggay ammag cha iyam-améd way achi mangngar hen cha ifagan Apudyus. ⁸ Wat tommot-owa hen anchi nesosorat ad namenghan way ekatnéén,

“Empaknég Apudyus hen hamhamàcha way ingganad uwan, anchag kaman nabfurag way achi makelasin hen usto, ya ancha agég kaman nattorang way achi makangngar mepanggép an hiya.”

⁹ Yag wacha agé hen ensorat Are David way ekatnéén,

“Yasa ta hen anchi chachan lagsaragsakan hen marokopancha ah kachusaaancha. ¹⁰ Ya yasa ta anchag kaman nabfurag way achi makelasin hen tot-owa, yag yasa ta ammag mepapeog hen ligat an chicha ah ingggana.”

Yahan ensorat David mepanggép hen anchichay ammag térén way achi omafurot.

¹¹ Wat gapo ta yachi hen enkaman hen anchichay kacharaà way Judio, magat wachay mangaliyén, “Wat no yaha, entagay ngarud Apudyus chicha ah ingggana.” Ngém faén agéchi, te ilanyu ngén. Hen anchi achi omafurotan hen anchichay Judio, yachiyat agé hen nangidchatan Apudyus hen wayayu way faén Judio way omafurot ah omapésan koma hen anchichay Judio ah omafurotancha koma agé. ¹² Wat namfalin peet

hen anchi achi omafurotan hen anchichay Judio ah pagsaya-atan hen aminay katagutagu hen an-toy lota, wat ay achi kaskasen hen pagsaya-atan hen tatagu hen karotarota no ancha an omafurot hen anchichay Judio agé an Apudyus.

*Hen kahara-an hen anchichay faén Judio
Efes. 2:11-22*

¹³ Ad uwan, wacha agé hen ifagà an chàyü way faén Judio way haén hen ihay piniyar Apudyus ah man-aposelna way manudtuchu an chàyü. Yag an-og ichayaw hen anchi nipiyar an haén, ¹⁴ ta éhéd yag omapéscha koma hen tapen anchichay kacharaà way Judio ta omafurotcha koma agé ah kahara-ancha. ¹⁵ Te ilanyu ngén, hen anchi nangingwalinan Apudyus hen anchichay Judio wat yachi hen nangagamichana hen anchichay tape-nay tatagu ah karotarota ah man-ifana. Wat am-mag maid mepaniyan hen layad no mamfangchén Apudyus hen anchichay Judio an hiya, te kaman ménat hen layad hen anchi man-uchiyan hen natéy.

¹⁶ Gapo ta tatagun paat Apudyus cha Abraham an Isaac yah Jacob wat kapeletan way tatagun Apudyus agé hen anchichay ganàcha. Kaman hen anchi tenapay way michaton an Apudyus way no michaton hen anchi pés-éy nauto, enahapna hen amin anchichay umunud. Ya umat agé hen ihay away, te no ah Apudyus hen nangen-awa hen lamotna wat kapeletan way hiya agé hen nangen-awa hen anchichay pangana. ¹⁷ Ngém hen nekaman, kaman paat hempà Apudyus hen tapen anchichay pangan hen anchi away way inmurana

way chichachi hen miyaligan hen Judio, yag an-nag enhoop hen pangan hen anchi safaliy away way narpoñ takap way yachi agé hen miyaliganyu way faén Judio. Wat ad uwan, gapo ta nehoop-ayu, cha-ayu mèawa hen aminay ka-ammay hen anchi away way inmuran Apudyus te cha-ayu mèawa hen aminay empopostan Apudyus an cha Abraham ya hen anchichay ganàna. ¹⁸ Ngém chàyù way an nehoop, masapor ar-arwachanyu ta achiyu ammag cha pelohon hen anchichay naphà. Te an-ayu yanggay an panga way faén chàyù hen mamangchén hen anchi lamot te hen lamot hen mamangchén an chàyù.

¹⁹ Yag achiayu koma agé mampahih-iyà way pawadwadcha no hen anchichay Judio, te awni yag anyug ekatén anchag naphà ta wacha paat chi kehoopanyu. ²⁰ Manowat te tot-owa way naphàcha gapoh achicha omafurotan. Yag hen nehoopanyu agé, gapoh ommafurotanyu. Ngém achiayu an mampahih-iyà ta an-ayuwat an man-ar-arwad. ²¹ Te ilanyu ngénat, no iggay éng-éngangén Apudyus way mampà hen anchichay nachachà-an way panga, ay ammoh achi kaskasen way naraka hen mampa-ana an chàyù way an-ayu lawag nenep-at. ²² Wat yato hen mangil-antaaw hen kenaség-ang Apudyus ya hen kenaestrektona. Te no mepanggép hen anchichay achi omafurot, estreкто paat way manguwis. Waman no mepanggép an chitaaw way cha omafurot, an agé ammag séméség-ang non antaawat an etotoroy hen afurottaaw way achitaaw an elayosan hen anchi ség-angna. Te no elayosantaaw, hopaén chi-

taaw agé. ²³ Yag kaman agé hen anchichay achi omafurot way Judio, te non ancha an falewan hen anchi achicha omafurotan ta omafurotcha agé, wat kasen chillu ehoop Apudyus chicha. Te ah Apudyus, wacha chillu hen kafaelana way mangenhoop. ²⁴ Te no mafalin way annag an aran chàyu way kaman pangan hen away ah takap, yag enhoopna chàyu hen anchi ustoy murana yag nelomtâ, ay achi kaskasen way naraka hen mangenhoopana hen anchichay Judio way chachà-an way pangana.

Séméség-ang ah Apudyus hen aminay tatagu
Efes. 3:1-13

²⁵ Chàyu way sosnod way faén Judio, wacha hen laychê way ma-awatanyu koma way chahan mepaka-ammu hen tatagu ta achiayu koma mampahih-iya te awni yag ekatyu lawéén napatpateg-ayu no hen Judio. Hen ma-awatanyu koma, uray ta ammag an songsongellan hen hamhamà hen tapen anchichay kacharaà way ganà Israel ah achicha omafurotan, achi chillu mannanayunchi way hamhamà, te no looh ommafurot hen amin way faén Judio way ekat Apudyus chilluwén omafurot ah makompeletowan hen filangcha, ²⁶ wat yachi agé hen tempon hen omafurotan hen egachay Judio way ganà Israel ah kahara-ancha. Te nesosorat hen anchi alen Apudyus way ekatnéén,

“Fùnag hen anchi omenharà way marpo ad Sion, yag charosana hen aminay kenaraweng hen anchichay Judio way ganà Jacob. ²⁷ Yag hen hiyachiy tempo, ka-anéna hen fasorcha

ah tomot-owaan hen anchi empopostana an chicha.”

²⁸ Gapo hen anchi achi omafurotan hen anchichay Judio hen anchi ammayay chamag mepanggép an Jesu Cristu, wat kaman kafusor Apudyus chicha ah pagsaya-atanyu way faén Judio. Ngém gapo ta penepelen Apudyus chillu hen anchichay anap-ocha ad namenghanat papattigéna chillu chicha. ²⁹ Te ah Apudyus, achi mafalin way falewana hen loohna penele way tatagu ya hen ekatnéén bindisyunana. ³⁰ Hen anchi pés-éynaat chàyü way faén Judio hen iggay omafurot an Apudyus. Ngém ad uwan, chàyü hen senég-angan Apudyus gapon iggay omafurotan hen anchichay Judio. ³¹ Wat kaman agéhchi hen mekaman hen anchichay Judio, te uray achicha omafurot ad uwan gapon nanég-angan Apudyus an chàyü, u-umchah chillu hen anchi ag-agaw way manég-angan Apudyus agé an chicha ah omafurotancha way kaman chillu hen nanég-angana an chàyü. ³² Yaha hen enkaman Apudyus ta wachay mepàil-an hen kafasoran hen aminay katagutagu ta wacha agé hen ekamana way mangempàila hen ség-angna hen aminay katagutagu.

Hen machayawan Apudyus

³³ Anà tot-owa ammag nahahaang way manmanmà hen kenaraeng Apudyus way ammag maid mepaniyana, te ammag maid achina innila ya maid achina ma-awatan. Yag ammag maid agé tatagu ah makahkahmà hen hehemmana ya maid agé makesoplekar hen chana ekamkaman. ³⁴ Te

kaman hen anchi nesosorat ad namenghan way ekatnéén,

“Ammag maid tatagu ah makahkhamà hen hamhamà Apudyus, wat ammag maid makatugun an hiya. ³⁵ Yag ammag maid agé idchat hen tatagu an hiya ah ina sofaletan.”

Yachi hen nesosorat, ³⁶ te ah Apudyusat hiya hen nangamma hen egachay wacha ya hiya agé hen cha manalimun amin an cha nadchi way hen pontos amin cha nadchiyat, ah kachayawana chillu. Wat antaaw yanggay ammag chachayyawén hiya ah ing-ingana. Amen.

12

Hen ekaman way mansérfi an Apudyus

1 Cor. 12:4, 12; Efes. 4:1-16; 1 Tes. 5:12-22

¹ Wat hiyachi, sosnod, gapon anchi ammag chakar way ség-ang Apudyus an chitaaw, masapor koma antaaw an eporang hen antoy natattagu way achartaaw an hiya ah man-awana way an yanggay an mansérfi an hiya. Ta antaaw yanggay ammag machachallosan way mangamma hen heno way laychéna, te yaha chillu hen anchi ustoy ekamantaaw way manayaw an hiya. ² Achitaaw cha tot-orachén hen a-amman hen anchichay achi omafurot ta hen ekamantaaw, antaawat an eparufus ah Apudyus way cha mamalefalew hen hamhamàtaaw ah omamayana. Te no yachi hen ekamanat, ma-awatantaaw hen laychén Apudyus an chitaaw, ya anat agé hen aminay ammayéna ya hen anchi mangemparaylayad an hiya.

³ Yag gapo ta piniyarà an Apudyus way mantudtuchu, wat yato hen itugun-o an chàyü amin. Masapor koma ihaihéén ilana ta achina ammag pangatowén hen acharna ah hamhamàna, te masapor emamadna way manmanmà hen acharna way kaman annag kamangén hen kachakar hen kafaelana way inidchat Apudyus an hiya gapon ommafurotana. ⁴ Ta epanì hen achar hen tatagu. Te uray no an ihà-an hen anchi achar, chuar chillu hen partena way nankarakarase ya achi agé mapapchong hen kausarancha. ⁵ Wat kaman agéhchi an chitaaw way cha omafurot, te uray ta chuar-taaw, ihà-antaaw chillu way achar Cristu, yag nanhehennooptaaw amin tàén nankarakarase-taaw. ⁶ Yag gapoh torong Apudyus an chitaawat nankarakarase hen inidchatna way kafaelantaaw, wat masapor wéhchiyén usaréna hen hiyachiy ninidchat an hiya ah péppég hen kafaelana. Kaman hen anchi nangchatana hen kafaelan way mangempaka-ammu hen mepaka-ammu, masapor i-illana ta mètëmfuruychi hen chataaw afuroton. ⁷ Yag hen anchi nangchatana hen kafaelan way mansérfi hen tapena, masapor epap-atena way mangamma. Ya hen anchi mantudtuchu, masapor agé iyam-ammana way mantudtuchu. ⁸ Yag umat agé hen anchi mangempasém ah pomegsaan hen afurot hen tapena, masapor hiyahiya agé hen chana amma-ammaan. Yag no wachan inidchat Apudyus ah kafaelana way tomorong, masapor achi ammag naimot. Yag hen anchi nangchatana hen kafaelan way mangen-maneho hen cha omafurot, masapor emamadna

way mangamma. Yag kaman agé hen anchi i mangentam-ang hen anchichay cha maligatan, masapor layyalayyadcha agé way mangamma.

⁹ Masapor etot-owataaw hen layadtaaw hen ifa ta faén yanggay ammag tapà hen mangar-ale. Ya masapor agé manchùgantaaw hen uray heno way laweng ta antaawat an haham-én hen ammay.

¹⁰ Yag masapor agéy man-ahelennayadtaaw way kaman hen manlaychan hen portoy way sonod. Yag antaaw agég ririspituwén paat hen ifa. ¹¹ Ya achitaaw agé mansadsachot way mangamma ah heno way ma-ammaan, ya antaawat agé an sésémén way mangamma hen ma-ammaan hen mansérfiyantaaw an Apo Jesu Cristu. ¹² Yag hen anchi chataaw namnaméén para ah pegwana, yachi koma agé hen mangemparaylayad an chitaaw. Ya masapor agé a-annohantaaw hen aminay ligat, ya epapatetaaw way chan luwaluwaru.

¹³ Yag no wacha agéy anà Apudyus ah makasapor hen torong, masapor torongantaaw. Ya achitaaw agé mapmappég way manmangili hen farangnay tatagu.

¹⁴ Yag no wachay cha mamaligat an chitaaw, achitaaw an echotan ta antaawat an chawatén an Apudyus ta bindisyunana hiya. ¹⁵ Ya antaaw agég mèlaylayad hen anchichay laylayad, ya mètokar agé hen anchichay chan totokar. ¹⁶ Antaaw agég mètetempoyug hen ifataaw ya achitaaw ammag mampahih-iyà ta antaawat an ifilang hen anchichay nafafa. Ya achitaaw agé mampaspasekat way kaman paat innila amin hen egad. ¹⁷ Yag mag-ay ta wachay nangammah laweng an chitaaw, achitaaw agé ifarés ta antaawat an emamad

way mangamma hen anchi ammayén hen aminay tatagu. ¹⁸ Ya pachaséntaaw ah péppég hen kafa-lantaaw way achi mè-es-esngel hen tapena.

¹⁹ Sosnod, ilanyu ta uray heno way mekaman an chàyuwén an-ayug achi cha fumab-arés ta anyuwat an idchatchi an Apudyus ta egad hiya way mangimfarés. Te yachi chillu hen nesosorat hen alena way ekatnéén,

“Haén hen nangimfiyang hen farés, wat haén way Apudyus hen mangimfarés.”

²⁰ Ta hen enkamantaaw, antaaw an torachén hen anchi nesosorat way ekatnéén,

“No hommengaang hen kafusoryu, panganényu hiya, ya mag-ay ta nàwaw, painumanyu. Te no yachin ammaanyu, chay agé idchat hen fumiinana hen chana enammaan.”

²¹ Wat hiyachi, ilantaaw ta achitaaw ammag ma-fà gapon laweng way ma-ammaan an chitaaw yag nan-ammataawat lawa agé ah laweng. Ta hen ekamantaawat koma, antaaw an afaénchi ah ammay.

13

*Masapor afuroton hen chan toray hen gubérno
Tit. 3:1; 1 Ped. 2:13-17*

¹ Aminay tatagu, masapor afurotoncha hen anchi gubérno way chan toray an chicha te ah Apudyus chillu hen nangidchat hen lébféng hen gubérno way mantoray. Wat maid chan toray hen antoy lota ad uwan no faén ah Apudyus paat hen nangimpiyar an chicha hen mantorayan-cha. ² Wat heno way komontara hen anchichay

chan toray, chana angkay kontaréén hen im-filin Apudyus, yag chanaat agé ammaan hen kachusaana. ³ Yag faén chillu aggaégyat hen anchichay chan toray non antaaw an ammaan hen usto, te hen anchichay cha mangamma hen laweng yanggay hen émégyat an chicha. Wat tapno maid émégyatanyu, anyug an ammaan yanggay hen usto wat yachi agé hen manayawan-cha an chàyü. ⁴ Te hen anchichay toray, chicha hen kaman chan sérfi an Apudyus ah pagsaya-atanyu. Ngém no laweng hen ammaanyu, yachi hen émégyatanyu, te wachan karébféngancha way manusa an chàyü, te chacha chillu mansérfi an Apudyus ah machusaan hen anchichay cha mangamma hen laweng. ⁵ Wat hiyachi, masapor afurotontaaw hen anchichay totoray way faén yanggay ah manginlisiyantaaw hen chusan Apudyus, te gapo chillu ta yachi hen nenèng way ma-ammaan.

⁶ Wat yachi agé hen chataaw mamayachan hen furor, te masapor chillu marabfuwan hen anchichay totoray way chan sérfi an Apudyus hen manalimunancha an chitaaw. ⁷ Wat antaawg fayachan hen heno way inyurchin hen gubérno way fayachantaaw way furor ancha aminay tapena way niyurchin way mafayachan. Yag masapor agé ririspituwéntaaw hen anchichay karébféngana way marispitu.

Hen ekamantaaw hen ifataaw

Luc. 10:29-37; Gal. 5:14; 1 Tes. 5:5-8

⁸ Masapor fayachantaawat hen aminay utang ta marpas way achitaaw cha iyawniawni, ta an

ihà-an yanggay hen anchi achi marpas way yachi hen chataaw mangempàil-an hen layadtaaw hen ihaiha an chitaaw. Te hen anchi tagu way manlayad hen ifana, chana angkay tongparén amin hen anchichay orchin Apudyus. ⁹ Te ilanyu ngén, no tongparéntaaw hen anchi ihà-an way orchin way ekatnéén, “Masapor laylaychén hen ifa way kaman hen manlaychan hen achar,” anna angkay ammag ahapén amin hen anchichay tapenay orchin way kaman hen anchi orchin way ekatnéén, “Achi cha chumagchagas ya achi cha pomatéy, achi cha mangakaw, achi cha gamgaman hen kok-owan hen ifa,” ya anat agé hen anchichay tapena. ¹⁰ Te no wachay tot-oway layadno hen ifam, achi mafalin way ammaam hen laweng an hiya. Wat hen manlaychantaaw hen ifaat yachi hen chataaw manongparan hen egachay orchin Apudyus.

¹¹ Masapor chichachi hen ekamantaaw, te innilataaw way téng-angay tot-owa hen mamfangchan Jesu Cristu way mangara an chitaaw te ammag hommaghag-énchi ad uwan no hen anchi antaawat ommafurotan. Wat hiyachi hen antaawat an emamad way mangamma amin hen laychéna. Masapor kamantaaw fummafangan way mamah-ag. ¹² Te téng-angay tot-owa marpas hen antoy kaman lafi way ammag hommehellangan hen hamhamà hen tatagu gapon fasor. Ya téng-angay hen pomawayana way umchahan hen mamfangchan Jesu Cristu. Wat antaaw ammag epég-anan hen aminay laweng way nigagangay hen lafi ta antaawat an iyarmas hen anchi an-

may way mausar hen paway. ¹³ Antaaw ammag emamad way mangamma hen usto way mètëmfuruy chillu hen a-ammaan hen anchichay nahelawan hen hamhamàna. Wat achi koma mafalin way anta lawag chan ufu-ufun ah laweng way mamfutafutang, ya achi agé mafalin hen chumagchagas ya mangamma ah lenoroko ancha mampapatéy ya man-apés. Ta antaawat an manchùgan amin chachi ¹⁴ ta hen ammaantaaw, antaawat koma an torachén hen enkamkaman Apo Jesu Cristu ta achitaaw cha pap-arufusun hen wayan hen antoy achartaaw way mangamma hen uray heno way laychéna way laweng.

14

Achi ammag uwisén hen ifa

1 Cor. 8:1-13; 10:23-30; Col. 2:16-17

¹ Masapor ifilangtaaw ah ifataaw hen anchichay nakapsot hen afurotna. Ya achitaaw ammag songelén chicha mepanggép hen maawatancha, tàén no safali hen ma-awatantaaw. ² Kaman hen anchi tagu way gapon kenakapsot hen afurotna, annag lawengén hen tapen hen missa way an yanggay hamchà hen mafalin issana. Waman hen tapena, afurotoncha way mafalin issacha hen uray heno way missa. ³ Wat chàyü way cha mangissa hen uray heno, achiyu cha pelohon hen anchi chan laweng hen tapen hen missa. Yag umat agé chàyü way chan laweng hen tapen hen missa, achiyu agé ammag uwisén hen anchichay cha mangissa hen uray heno, te enakseptar Apudyus chàyü amin. ⁴ Te heno ay paat chillu hen atatagum way karébféngam way

manguwis hen alepan hen tapena, te ah katotowana, alepan met Apudyus amin chitaaw. Wat egad hiya way nangen-alepan way manguwis no usto ono faén hen cha ammaan hen ihaiha way alepanna. Yag wéhchin chitaawén torongan chillu Apo Jesu Cristu chitaaw way mangamma hen laychéna.

⁵ Magat wacha agéy tapena an chàyu way matpatteg hen tapen hen ag-agaw no hen tapena. Angkay agé hen tapena, anchag penapchong hen aminay ka-ag-a-ag-agaw way maid napatpateg. Wat hen mekaman, masapor wéhchiyén mapnek hen hamhamàna no heno hen sorotona. ⁶ Te hen anchichay mamatpateg hen ihay ag-agaw, chacha ammaanchi ah manayawanacha an Apo Jesu Cristu. Ya kaman agé hen anchichay cha mangissa hen heno way missaat chacha issa chachi ah manayawanacha an Apo Jesu Cristu way chacha amin iyaman an hiya. Yag umat agé hen anchichay chan laweng hen tapen missa, te hen pontoscha agéat hen manayawanacha chillu an Apo Jesus way chacha agé iyaman hen mafalin issacha.

⁷ Maid iha an chitaaw way cha omafurot ah ammag mamukod way mangel-awa hen acharna hen anchi natatagguwana ya umat agé hen matéyana. ⁸ Te hen pontos hen antoy natatagguwantaaw wat ah machayawan Apo Jesu Cristu ya pachongna agé hen matéyantaaw te ah machayawana chillu. Wat uray ta natatagutaaw ono matéytaaw, maid kasen pontos cha nadchi amin no faén yanggay ah kachayawan Jesu Cristu way hiya hen nangen-awa an chitaaw. ⁹ Te yachi

chillu hen ihay pontosna way matéy ya anat manuchi, ta hiya hen man-ap-apo hen natattagu ya umat agé hen natéy.

¹⁰ Wat no ah Jesu Cristu hen ap-apotaaw amin, maid karébféngantaaw way ammag manguwis ya mameloh hen ihaiha an chitaaw. Te maid chillu iha an chitaaw ah achi mepasango an Apudyus way mauwis. ¹¹ Te wachan anchi nesosorat way alena way ekatnéén,

“Haén way natattagu way Apudyus, hen ifagà wat ammag maid tagu ah achi mampalento-
tomang hen sangwanà ah mangafunana
hen kena-apudyus-o ah machayawà.”

¹² Wat hen hiyahay nesosorat hen manot-owaan way hen egachay tatagu, mepasangocha an Apudyus amin ah incha manongfatan hen aminay enammaan-cha hen natatagguwan-cha hen antoy lota.

Achitaaw lifokon hen afurot hen ifa

1 Cor 8:9-13

¹³ Wat hiyachi, masapor etagaytaaw way chan i-innuwis, ta antaawat an man-ar-arwad ta achitaaw paat cha am-ammaan hen fumasoran hen tapena. ¹⁴ Manowat te haén, anà ammag nanapnek way ah Apo Jesus hen manigurachu hen hamhamào way mafalin missa hen uray heno way missa way ammag maid panyawén Apudyus. Ngém heno way tagu way ah hamhamànaat panyaw hen tapen hen missa, wat panyaw angkay tot-owa para an hiya. ¹⁵ Wat châyu way cha mangissa ah heno, ilanyu ta achi oma-annig hen missa yag chayu ammaan hen malifokan hen afurot hen ifayu, te no yachi hen ammaanyu,

chayu epàila way maid ustoh layadyu an hiya. Wat ilanyu ta achi oma-annig hen okrong yag chayu lifokon hen afurot hen ifayu way uray met hiyaat inyatéy agé Jesu Cristu hen fasorna. ¹⁶ Yag no wachan chayu ammaan ah ekatyuwén ammay ngém laweng peet ah matan hen ifayu, etagayyuwat ud-ay ta maid kachumsekan hen anchi ammay way chayu ammaan. ¹⁷ Te hen anchi mantorayan Apudyus an chitaawat faén napateg hen missa ya hen mainum, te hen napat-pategat hen mifilangantaaw ah maid fasorna an Apudyus, ya anat hen mètetempoyugan hen ifa, ya anat agé hen anchi layad way idchat hen Espiritun Apudyus. ¹⁸ Wat no chichachi hen patigéntaaw hen antoy mansérfiyantaaw an Jesu Cristu wat chataaw eparaylayad ah Apudyus ya rispituwén chitaaw agé hen ahentagutaaw.

¹⁹ Wat hiyachi, antaaw yanggay ammag epapate way mangamma hen anchichay mangempatempoyug an chitaaw ya hen anchichay mangempapegsa hen afurottaaw. ²⁰ Yag antaawg ar-arwachan ta achi oma-annig hen missa yag chachaeléntaaw hen man-ancharan Apudyus hen ifataaw. Te tàén ammay hen egachay missa, ammag laweng chillu no anggay yanggay hen mangissaantaaw yag chataawat ammaan hen fumasoran hen tapena. ²¹ Wat hen ekamantaaw koma, antaaw yanggay ammag achi ammaan hen uray heno way manlifok hen afurot hen ifa way uray hen mangissaan hen karne ya hen manginuman hen fayah no yachi hen malifokan hen afurotna. ²² Te uray

no ma-awatantaaw way maid laweng nadchi, yasa ta antaaw chillug iyuya ta egadtaaw an Apudyus hen anchi ma-awatantaaw. Te laylayad tot-owa hen anchi tagu way maid kachumsekan hen hamhamàna gapo hen chana enammaan. ²³ Ngém non an umat yag wachan chan chuwachuwa hen hamhamàna mepanggép hen kenauston hen mangissaana hen issanaat, fasornachi no ilurudna way mangissa, te annag achi soroton hen afurotna. Te tot-owa way uray heno way ma-ammaan, no chataaw manchuwachuwa mepanggép hen kenaustonaat, fasor no ammaanchi.

15

Hamham-én hen katorongan hen ifa ta faén yanggay hen achar

Gal. 6:1-5

¹ Chitaaw way chinumchumgat hen afurotna, masapor fiyangantaaw hen kenakapsot hen afurot hen anchichay tapena way kaman paat chataaw kargéén hen kenakorangcha ta faén yanggay hen fukod hen achartaaw hen antaawg haham-én. ² Ta antaawat an ham-én hen pagsayaatan hen anchi ifataaw ta wachay pomegsaan hen afurotna agé. ³ Te uray ah Jesu Cristu wat faén yanggay acharna hen hehemmana te yachi chillu hen laychén hen anchi nesosorat way alen Apudyus way aryén way ekatnéén,
 “Amin hen anchichay kae-ensorto way enalen hen tatagu an hea, wat haén hen nepohigancha amin.”

4 Amin hen anchichay nesosorat way alen Apudyusat nesoratcha amin ah katudtuchuwan-taaw ya ah mepas-éman hen hamhamàtaaw way manganoh hen uray heno way mepasamak ah chumgatan hen namnamataaw an hiya. 5 Wat hen chawat-o an Apudyus way cha karpowan hen anoh ya sém-éman hen hamhamà, hiyaat koma non anna an idchat an chàyu hen mantetempoyuganyu paat ta torachényu hen enkaman Apotaaway Jesu Cristu. 6 Wat ta antaaw ammag émehà-an way manayaw an Amana way Apudyus.

Hen ketapyan hen anchichay faén Judio an Apudyus

7 Yag kaman hen enkaman Jesu Cristu way nangimfilang an chitaaw, wat kaman agéhchi koma hen ekamantaaw way mangimfilang hen ihaiha an chitaaw way cha omafurot, te yachi hen machayawan Apudyus. 8 Te hen ummaliyan Jesu Cristu hen antoy lotaat, ummale way mansérfi hen anchichay Judio ah mangil-ancha hen kenatalek Apudyus way mamud-as hen anchichay empopostana hen anap-ocha ad namenghan. 9 Yag faén agé yanggaychi, te ummale agé ah kaharaan hen anchichay faén Judio ah manayawancha an Apudyus gapon ség-angna. Wat yachi hen laychénay aryén hen anchi nesosorat way alen Apudyus way ekatnéén,

“Chayawê heay Apudyus way uray hen anchichay faén Judiowén mîchayawcha agé. Wat ekankantani hen chayawni an hea.”

10 Yag wacha agé hen ihay nesosorat way ekatnéén,

“Lomaylayad-ayu, chàyù way faén Judio, yag an-ayug mèlaylayad hen anchi layad hen anchichay tatagun Apudyus.”

11 Yag hen iha, ekatna agéén,

“Chàyù way faén Judio, chayawényu amin ah Apudyus, ta aminay katagutaguwat chayawéncha amin hiya.”

12 Yag wacha agé hen ensorat Isaias mepanggép hen ihay iganà hen anchichay Judio, ekatnéén,

“Wacha hen fùnag way ganà David way anà Jesse way hiya hen i manoray hen anchichay faén Judio. Yag hiya agé hen manchinlancha way mangenharà an chicha.”

13 Hen chawatê an Apudyus way iggaw hen namnamataaw, ta anna yanggay ammag eparaylayad chàyù ya ta papannohona agé hen hamhamàyu gapon ommafurotanyu, ya ta pomegsapegsa agé hen namnamayu an hiya gapon kafaellan hen Espirituna way tomorong an chàyù.

Hen pontos Pablo way manugun hen tatagu

2 Cor. 10:15-16

14 Sosnod, chaà tot-owa mapnek mepanggép hen afurotyu te innilà way nenèng hen chayù ekamkaman ya chuar agé hen na-awatanyu way tugun Apudyus ya mafalin agé way manahetinnudtuchuayu. 15 Ngém tàén, anà chillug natorod way mangensorat hen antochay tapenay intugun-o, te tàén no innilayu chachi, ekat-owén ammay no ekasen-o chillu epahpahmà an chàyù

ah achiyu manliw-an paat. Ya achiyà chillu fumiin way manugun an chàyù, te hen impiyar Apudyus an haén, ¹⁶ piniyarà way mansérfi an Jesu Cristu ah katorongan hen aminay faén Judio. Te chà itudtuchu an chàyù way faén Judio hen anchi ammayay chamag way narpon Apudyus ah ketapyanyu agé an hiya. Wat anà, ammag kaman pachi way cha manginchaton an chàyù an Apudyus. Yag cha agé akseptarén Apudyus chàyù te na-apudyusan-ayu gapon anchi Espirituna way wacha an chàyù.

¹⁷ Yag gapo hen nelarammongà an Jesu Cristu wat mafalin ménat way ichayaw-o hen aminay nansérfiyà an Apudyus. ¹⁸ Ngém maid kasen haphapetê no achi yanggay hen anchichay enammaan Jesu Cristu hen nangusarana an haén ah omafurotan hen anchichay faén Judio an Apudyus. Te hen ommafurotanchaat gapon intudtuchù ya hen enkamkaman-o, ¹⁹ way anà an tenorongan hen kafaelan hen Espiritun Apudyus way mangamma hen kaskascha-aw ya hen anchichay mangempahaang hen tatagu. Wat nanlugi ad Jerusalem ingganad Ilirico, an-og inyamamma way nangintudtuchu amin hen anchi ammayay chamag mepanggép an Jesu Cristu hen katagutagu. ²⁰ Te hen wacha an haén chillu, wat achiyà éméy hen anchichay fabrèy way looh nantudtuchuwan hen tapena hen anchi ammayay chamag ta hen aya-at koma hen anchichay fabrèy way maid chengchenggarcha mepanggép an Cristu, ta achì an lotapan hen enammaan hen tapena. ²¹ Te hen anchi nesosorat way alen

Apudyus, ekatnéén,

“Hen anchichay maid chengchengngarna mepanggép an hiyaat changréncha, ya ta uray maid innilacha mepanggép an hiyaat ma-awatancha agé.”

Hen planon Pablo way éméy ad Roma

²² Wat hiyachi sosnod, hen anchi chà émmé-émMéyan way mangempagngar mepanggép an Jesu Cristu wat yachi hen kaman cha man-aktataktak hen anchi ekat-owén umaliyà ahna.

²³ Ngém ad uwan way lempas-o hen chunù hen kafabréfabréy ahto, ekat-owén umaliyà ahna way mangila an chàyu, te émméy ah kamanay tawén way hiyachi chillu hen an-og haham-én.

²⁴ Wat hen chà hamham-én, ekat-owén manchag-ohà ahnad Roma hen antoy ayà ad España ta epapastaaw way mansas-aliwa, yag ana-at epaligwat an chàyu way mangentoroy way éméy ad España.

²⁵ Ngém ad uwan, éy-ochi ad Jerusalem way manginyéy unna hen antochay torong way para hen anchichay tatagun Apudyus ahchi.

²⁶ Te hen antochay cha omafurot hen antoy provinsiyan hen Macedonia ya Acaya, hehemmachá way mangamong hen etorongcha hen anchichay tatagun Apudyus way makasapor ah torong ad Jerusalem.

²⁷ Ammag gapo yanggay ah layadcha yag enamongcha, ngém ah katot-owanaat, karébfénganचा chillu way manorong hen anchichay Judio te maid chillu kasen nangngaran hen anchichay faén Judio mepanggép an Apudyus no faén yanggay hen anchichay Judio. Yag ad uwan, kamanचा an

somofalet way tomorong ah kasaporan hen anchichay Judio. ²⁸ Wat hiyachi, no marpas hen mangemporangà an chicha hen antoy na-among, wat manchag-ohà ahna hen ayà ad España. ²⁹ Yag sigurachuwà agé way no umaliyà ahnaat lomay-layadtaaw amin gapon Jesu Cristu.

³⁰ Wat sosnod, wachan chawatê an chàyu, yag innilà chillu way changrényuto te ihà-an hen hamhamàtaaw an Apotaaway Jesu Cristu ya chataaw amin man-ahelennayad gapon Espiritun Apudyus. Wat hen chawatê, ta an-ayu komag metatappe an chànihto way cha manginluwaluwaru an haén. ³¹ Epatateyu koma way manginchawat an Apudyus ta maharanà ta achiyà an-anowén hen anchichay Judio way achi omafurot hen sakopon hen Judea. Ya chawatényu agé ta hen anchichay tatagun Apudyus ad Jerusalemat akseptaréncha koma hen antoy torong way narpo hen anchichay faén Judio. ³² Yag no marpas amin chachi yag emparufus Apudyusat, umaliyà ahna way anà ammag laylayad ya yumagyagpaw agé hen hamhamào. ³³ Wat ta mawawà-acha ah Apudyus an chitaaw amin way hiya hen pongar hen tornostaaw. Amen.

16

Hen nampakomostaan Pablo hen anchichay cha omafurot ad Roma

¹ Hen antoy in-ina way umalehnaat ah Febe hen ngachanna way hiya hen ihay sonodtaaw

way cha tomorong hen anchichay cha ma-am-among ad Cencrea. ² Wat epàilayu hen layadyu an hiya gapon afurottaaw an Apo Jesus way yaha chillu hen ekaman hen tatagun Apudyus. Yag hen aminay katoronganaat toronganyu koma te chuar hen tenorongana way tatagu, yag uray agé haénat chaà tenorongan an hiya.

³ Pakomostéenyu agé cha Akila an Priscila way hen-ahawa way inib-à way chan sérfi an Jesu Cristu. ⁴ Te chicha, tég-angaycha iyatéy hen nanorongancha an haén, wat anà ammag manyaman an Apudyus gapon chicha. Ya umat agé hen amin anchichay tatagu hen cha ka-am-amongan hen faén Judiowat chacha agé manyaman amin an Apudyus gapon chicha. ⁵ Ya pakomostéenyu agé hen anchichay cha omafurot way cha ma-am-among ah faréycha.

Pakomostéenyu agé hen anchi laylaychê way ah Epeneto way hiya hen anchi pés-éy ommafurot hen provinsiyan hen Asia. ⁶ Ya etapeyu agé ah Maria way nangempapate way manorong hen afurotyu, ⁷ ya umat agé cha Andronico an Junia way kacharaà way Judio way nifarud an haén. Ya chicha, namangpangocha way ommafurot no haén, ya ririspituwén paat agé amin hen anchichay aposel chicha.

⁸ Pakomostéenyu agé hen anchi ifà way Ampliato way an-og laylaychén gapon Jesu Cristu. ⁹ Ya umat agé ah Urbano way ihay ifani way chan sérfi agé an Jesu Cristu, ya anat agéh Estakis way ihay laylaychê agé. ¹⁰ Ya etapeyu agé ah Apeles way ammag napaligatan ah nail-an hen

kenatot-owan hen afurotna. Ya pakomostéenyu agé hen anchichay ahimfafaryan Arestobulo, ¹¹ ya ah Herodion way kacharaà way Judio ya anat agé hen anchichay cha omafurot way ahimfafaryan Narciso.

¹² Pakomostéenyu agé cha Trifeno an Trofimo way chan sérfi agé an Apo Jesu Cristu, ya anat agé ah Persida way laylaychê way cha mangempapate way mansérfi an Apudyus. ¹³ Pakomostéenyu agé ah Rufo way machachamag hen afurotna an Jesu Cristu ya anat ah inana way kaman agé inà. ¹⁴ Ya etapeyu cha Asincrito an Flegonte, ah Hermes, ah Patrobas, ah Hermas ya anat amin hen anchichay sosnodtaaw way cha miyamong an chicha. ¹⁵ Ya pakomostéenyu agé cha Filologo an Julia, ah Olimpás, ya ah Nereo ya hen anchi sonodna way fufae, ya anat agé hen amin anchichay tatagun Apudyus way cha miyamong an chicha.

¹⁶ Wat amiamin-ayu, ihaihéén epàilana koma hen layadna hen ifana. Ya amin hen antochay cha omafurot ahto way cha ma-am-among ah kafabréfabréy wat chacha amin pakomostéén chàyu ahna.

Hen anongoh way intugun Pablo

¹⁷ Wat hiyachi, sosnod, antoyan agé hen ituguno an chàyu wat papannaagényu koma. Ararwachanyu paat hen anchichay tatagu way cha mangempasena an chàyu ah machachaelan hen tempoyugyu ya ah malifokan hen afurot hen tapena. Te anchag cha kontaréén hen anchi tot-owa way nitudtuchu an chàyu yag

safaliyat agé hen chacha itudtuchu. Wat masapor manchùganyu chicha. ¹⁸ Te hen kaman an cha nadchiy tataguwat faén ah Apotaaw way Jesu Cristu hen chacha mansérfiyan te an yanggay ammag hen laylaychén hen acharcha hen chachan sérfiyan. Yag ah kenasilibcha, chacha ayayuwén hen anchichay attè hen hamhamàna ah marokopancha.

¹⁹ Anà ammag laylayad gapon chàyù te ammag nanhemamag tot-owa hen kenanongnong hen afurotyu. Wat hen laychê yanggay, ta an-ayug lomaelaeng way mangamma hen ammay ya usto ta anyu yanggay ammag aliw-an way mangamma hen laweng, ²⁰ te no yachiyat ammag achi mahenawniyan yag ah Apudyus way cha mamananoh hen hamhamàtaaw, annag torongan chàyù way mangafà an Chumonyu way kaman anyug gupesén hiya.

Wat ta matotollongantaaw amin an Apotaaw way Jesu Cristu.

²¹ Hen antoy ifà way ah Timoteo way cha mìidnu an haén hen antoy chani mansérfiyan an Jesu Cristu, chana agé pakomostéén chàyù way kaman agé hen antochay kacharaà way Judio way cha Lucio an Jason yah Sosipater.

²² Yag haén agé way Terico way cha mangensorat hen yatoy sorat Pablo, chà agé pakomostéén chàyù way cha omafurot an Apotaaw way Jesu Cristu.

²³ Ya ah Gayo agé way cha manmangili an haénay Pablo way ahtoh faréyna agé hen cha ma-am-amongan hen aminay cha omafurot, wat chana agé pakomostéén chàyù ya cha chàyù agé

pakomostéén an Erasto way toserero hen yatoy fabréy, ya anat ah Cuarto way sonodtaaw agé.

²⁴ Wat ta totollongan chitaaw amin an Apotaaw way Jesu Cristu.

Machachayaw ah Apudyus

Juda 24-25

²⁵ Antaaw yanggay ammag chachayyawén ah Apudyus way mannakafalin way mangempa-pegas hen afurottaaw ah mêtémfuruyan hen anchi ammayay chamag mepanggép an Jesu Cristu way chà chillu itudtuchu. Yag hen yachi agéy chamag, kaman an netataro nanepod ad malimaliyam way ingganad uwan yag anat mepaka-ammu. ²⁶ Yag ad uwan agé way nepaka-ammu, ammag niwarawag hen karotarota way yaha chillu hen ensorat hen anchichay profeta ad namenghan way mekaman, te ah Apudyus way nawawà-acha ah ing-inggana, hiya hen nangimfilin hen miwarawagana ah omafurotan hen tatagu ah karotarota.

²⁷ Wat ah Apudyus way kararaengan, hiya yanggay hen machachayaw ah ing-inggana gapon Jesu Cristu. Amen. *Haén ah Pablo*

Hen alen Apudyus New Testament in Balangao

copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balangao

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Balangao

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
a1cbff2a-e206-5c0d-b103-e2b24c337585